

Rapportage
Omgevingsvisie

Gemeente Renkum

Rapportage *Omgevingsvisie II*

Renkum

Definitief

Datum: 30 maart 2021

Projectnummer: 16009

Auteurs:

Hannemarie Hardeman, Senior onderzoeker

Danique Rietman, Onderzoeker

Roanne van de Wijngaart, Onderzoeker

Movementem BV

T 0575 84 3738

E info@movementem.nl

W www.movementem.nl

Movementem werkt conform de Gedragscode voor Onderzoek & Statistiek van de Nederlandse Marktonderzoek Associatie (MOA) en mag het Fair Data Keurmerk voeren, waarmee wordt aangetoond dat op verantwoorde wijze met data en persoonsgegevens wordt omgaan. Tevens is Movementem aangesloten bij de Europese Vereniging voor Marktonderzoek (ESOMAR) en wordt voldaan aan de Internationale Code voor Markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. Dit rapport is met grote zorg samengesteld. Desondanks kan het voorkomen dat informatie fout en/of onvolledig is. Movementem is niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de aangeboden informatie.

Management Samenvatting	Pagina 4
1 Inleiding	Pagina 9
1.1 Onderzoeksopzet	Pagina 10
2 Resultaten	Pagina 11
2.1 Wonen	Pagina 12
2.2 Gezondheid	Pagina 18
2.3 Ontmoeting	Pagina 19
2.4 Voorzieningen	Pagina 23
2.5 Toerisme	Pagina 30
2.6 Bereikbaarheid	Pagina 33
2.7 Groen	Pagina 38
2.8 Duurzaamheid	Pagina 42
3 Bijlagen	Pagina 47
Bijlage I Achtergrondvariabelen	Pagina 48
Bijlage II Onderzoeksverantwoording	Pagina 49

Management Samenvatting

Wonen

- Aan de respondenten is gevraagd welke doelgroepen momenteel de meeste behoefte hebben aan woonruimte/woningen. Meer dan de helft (60%) noemt starters en 37% jonge gezinnen. 26% geeft aan dat mensen met een kleine beurs of ouderen het meeste behoefte hebben aan woonruimte/woningen. 16% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.
- Respondenten hebben aangegeven aan welk type woonvormen er volgens hen behoefte is in de gemeente Renkum. De drie meest genoemde woonvormen zijn: flexibele woonvormen (36%), hofjes voor ouderen (28%) en meergeneratiewoningen (24%). 21% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord en 8% geeft aan dat er geen behoefte is aan bijzondere woonvormen. 8% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord op de bovenstaande vraag. Zij noemen dat er onder andere behoefte is aan eengezinswoningen, appartementen, sociale huurwoningen en seniorenwoningen.
- 81% van de respondenten heeft een of meerdere ideeën over hoe er betaalbaar gebouwd kan worden. 42% benoemt dat er kleinere woningen gebouwd kunnen worden en 29% geeft aan dat er extra woningen gebouwd kunnen worden in bestaande wijken. Een kwart (25%) benoemt dat woningen gesplitst kunnen worden. 22% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat bestaande lege (bedrijfs-)panden kunnen worden omgebouwd tot woningen, er geen projectontwikkelaars hoeven worden ingeschakeld en dat de grondprijzen omlaag kunnen. Ook geeft een deel aan dat er betaalbaar gebouwd kan worden door flexibele en/of prefab woningen te bouwen.
- Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de bovenstaande stellingen. Twee derde (67%) is het (helemaal) eens met de stelling dat nieuwbouwwoningen levensloopgeschikt moeten zijn en 65% is het (helemaal) eens met de stelling 'Om de winkelstraten levendig te houden mogen winkels definitief worden omgevormd naar bijvoorbeeld woningen'. 24% is het (helemaal) oneens met de stelling dat de gemeente Renkum zich moet inspannen om arbeidsmigranten een passende huisvesting te bieden.
- Respondenten hebben ideeën gegeven hoe de gemeente de doorstroming op de woningmarkt kan bevorderen. Ruim een kwart (26%) geeft als idee meer seniorenwoningen. 18% van de respondenten noemt betaalbare starterswoningen of de doorstroming van ouderen bevorderen als idee.

Gezondheid

- Respondenten hebben aangegeven wat de gemeente Renkum volgens hen kan doen om gezond gedrag en bewegen te stimuleren. De meest genoemde antwoorden zijn: spelen op straat fijner en veiliger maken door doorgaande autoroutes door woongebieden te voorkomen (39%), aantrekkelijk groen aanleggen (31%) en zorgen voor goede sportvoorzieningen in alle kernen (26%). 19% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen onder andere meer groen aanleggen en het beter onderhouden van groen en infrastructuur. Verder noemen zij dat er sporttoestellen kunnen worden geplaatst, dat speeltuinen kunnen worden verbeterd/vernieuwd en dat er meer ontmoetingsplekken kunnen worden gecreëerd.

Ontmoeting

- Ongeveer een derde van de respondenten (32%) geeft aan dat er in hun wijk behoefte is aan ruime troittoirs. 23% benoemt dat er in hun wijk behoefte is aan een ontmoetingsplek voor ouderen en 21% vindt dat er in hun wijk behoefte is aan een ontmoetingsplek voor jongeren. Ongeveer een kwart (24%) heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord en 18% 'Anders, namelijk:'. Zij benoemen onder andere dat er behoefte is aan meer onderhoud van het groen en trottoirs, meer bankjes, vernieuwing van speeltoestellen, een buurthuis en gezellige horeca. Ook noemt een aantal van hen dat er in hun wijk geen behoefte is aan mogelijkheden voor ontmoeting.
- Als er een uitsplitsing wordt gemaakt op woonplaats dan valt het op dat er in de verschillende kernen behoefte is aan andere vormen van ontmoeting. Zo is er in Doorwerth en Heelsum bijvoorbeeld relatief meer behoefte aan een ontmoetingsplek voor ouderen dan in de andere dorpen en is er in Heelsum en Renkum relatief meer behoefte aan kleine parkjes.

Voorzieningen

- Respondenten hebben aangegeven wat de gemeente Renkum volgens hen kan doen om de leefbaarheid in de gemeente te vergroten. Wat voornamelijk wordt genoemd is meer groenvoorzieningen en –onderhoud (17%) en meer openbare en culturele voorzieningen (17%).
- Respondenten hebben ook aangegeven of de bovenstaande voorzieningen in de gemeente Renkum voldoen aan hun behoefte. De ruime meerderheid (86%) van de respondenten benoemt dat de voorzieningen op het gebied van zorg voldoen aan hun behoefte. Ook voor sportvoorzieningen en openbaar vervoer geeft 72% aan dat het voldoet. Het cultuuraanbod voldoet bij 38% van de respondenten die aan hun behoefte.
- Aan de respondenten is gevraagd of de bovenstaande voorzieningen in hun dorp/wijk voldoen aan hun behoefte. Voornamelijk zorg- en medische voorzieningen, openbaar vervoer en sportvoorzieningen voldoen wel aan de behoefte (respectievelijk 83%, 70% en 65%). Cultuuraanbod voldoet het vaakst niet aan de behoefte van respondenten (34%).
- Respondenten hebben aangegeven welke rol de gemeente kan spelen bij het in stand houden van voorzieningen. 71% benoemt dat de leegstand buiten het kernwinkelgebied kan worden ingevuld met andere functies en 64% benoemt dat de gemeente kan zorgen dat het ontmoeten, vertoeven, recreëren en de beleefbaarheid een belangrijk onderdeel wordt van het centrum.
- Om zich veilig te voelen in hun omgeving hebben respondenten voornamelijk behoefte aan: goed onderhoud van groen (37%), meer blauw op straat (28%) en meer verlichting (24%). 21% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord. Ook heeft 21% 'Anders, namelijk:' beantwoord. Zij noemen voornamelijk dat zij niks nodig hebben omdat zij zich al veilig voelen. Verder benoemen zij dat ze behoefte hebben aan verkeersveiligheid, meer verlichting, handhaving en beter onderhoud van de trottoirs.

Toerisme

- Aan de respondenten is gevraagd hoe de gemeente de mogelijkheden voor toerisme en ontspanning kan verbeteren en/of uitbreiden. De meest genoemde antwoorden zijn: door ook in het najaar en de winter een aantrekkelijke gemeente zijn om te verblijven (31%), verbeteren van informatie (24%) en creëren van routes tussen centra (20%). Nagenoeg een kwart (24%) wil niet dat de gemeente de mogelijkheden voor toerisme en ontspanning verbetert en/of uitbreidt.
- 90% van de respondenten vindt het (heel) belangrijk dat de gemeente samen met (lokale) partijen ervoor zorgt dat de groei van toerisme niet ten koste gaat van natuur. Ook vindt 84% het (heel) belangrijk dat de kwaliteit van het groen wordt verbeterd. 22% vindt het (heel) onbelangrijk dat buitenlocaties worden aangewezen waar in opdracht tijdelijk kunst voor gemaakt wordt.
- 29% ziet in de gemeente Renkum aanvullende kansen voor verbetering en/of uitbreiding van ontspanning en toerisme. Zij noemen onder andere dat meer terrassen/horecagelegenheden, zwembaden en campingplaatsen inrichten. 27% ziet geen aanvullende kansen voor verbetering en/of uitbreiding van ontspanning en toerisme en 44% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Bereikbaarheid

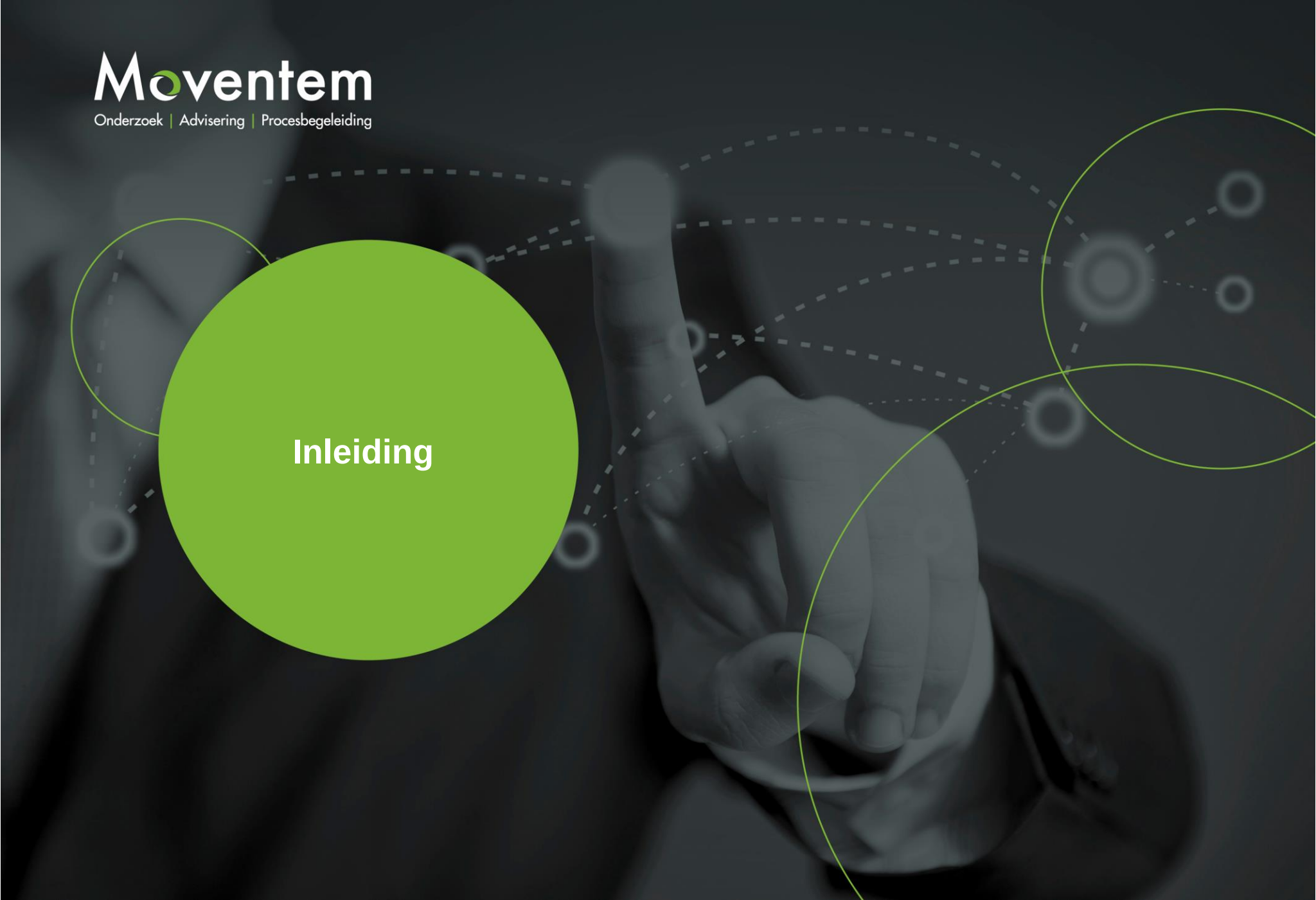
- Respondenten hebben aangegeven waar meer ruimte aan moet worden gegeven in de centrumgebieden van de dorpen. Zij hebben aangegeven dat er in vergelijking met de auto meer ruimte moet worden gegeven aan de fiets, lopen, de bus en groen. Ook benoemen zij dat er iets meer ruimte moet worden gegeven aan parkeerplaatsen voor (bak)fietsen dan aan parkeerplaatsen voor de auto.
- De oversteekbaarheid van de weg in de centrumgebieden van de dorpen wordt door 45% als goed ervaren. 41% vindt deze redelijk en 13% benoemt dat dit niet goed is.
- Twee derde (68%) van de respondenten is een voorstander van het invoeren van 30 km/u in de gehele bebouwde kom. 28% heeft liever dat dit 50 km/u wegen blijven en 4% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.
- 58% is het (helemaal) eens met de stelling 'De gemeente moet meer (openbare) laadplekken aanleggen voor elektrische auto's en fietsen'. 12% is het hier (helemaal) mee oneens en 23% staat hier neutraal tegenover.
- Nagenoeg drie kwart van de respondenten (72%) vindt dat de gemeente moet uitgaan van bredere fiets- en voetpaden, ook als dat ten koste gaat van de ruimte voor de auto. 19% vindt dat de gemeente hier niet vanuit moet gaan en 9% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Groen

- Respondenten hebben aangegeven wat het groen in de gemeente voor hen betekent. 83% gebruikt het groen vooral om te bewegen en 74% vindt het vooral mooi. 73% vindt het groen nuttig omdat het flora en fauna een thuis geeft.
- 86% vindt het (heel) belangrijk dat bomen en groen beter beschermd worden bij bouwprojecten en 79% vindt het (heel) belangrijk dat er natuur inclusief gebouwen wordt. 23% vindt het (heel) onbelangrijk dat het aantal parkeerplaatsen wordt verminderd zodat er meer groen komt.
- De helft (51%) van de respondenten vindt het een goed idee dat inwoners zelf of samen met de gemeente het groen onderhouden. Uit de open toelichting blijkt dat dit volgens hun onder andere de saamhorigheid en betrokkenheid (met de buurt) vergroot. Ongeveer een kwart (26%) van de respondenten vindt deze vorm van burgerparticipatie geen goed idee, omdat zij vinden dat dit een taak van de gemeente is en ze verwachten dat hier niets van terecht komt. 23% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Duurzaamheid

- Aan de respondenten is gevraagd hoe de gemeente beter kan inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. De meest genoemde antwoorden zijn: door op meer plekken water te bergen bij zware regenval (56%), door meer groen in de wijken/dorpen en op daken (51%) en door regenwater niet meer via de riolering af te voeren (47%). Ook hebben respondenten aangegeven hoe inwoners, instellingen en bedrijven beter kunnen inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij zijn de meest genoemde antwoorden: het vergroenen van tuinen (81%), regenwater niet meer afvoeren via de riolering (72%) en door daken te vergroenen (48%).
- 41% vindt het belangrijk dat duurzame maatregelen toegankelijker gemaakt worden. 36% vindt zonnepanelen op daken belangrijk en een kwart (25%) vindt dat er beter omgegaan moet worden met milieuhinder van bedrijven.
- Respondenten hebben een aantal manieren van grootschalige duurzame energieopwek op volgorde gezet van de meeste naar de minste voorkeur. De meeste voorkeur van respondenten gaat uit naar: zonnepanelen op daken, meerdere kleine zonnenvelden en dorpsmolens.
- Aan de respondenten is gevraagd of zij ook nog andere manieren van duurzame elektriciteit opwekking kunnen noemen die zouden kunnen gelden voor de gemeente Renkum. Ongeveer de helft (51%) kan geen andere manieren bedenken. 23% noemt waterkracht, 6% restwarmte (door bijvoorbeeld Parencó) en 5% aardwarmte.
- Aan de respondenten is gevraagd welke vormen van hergebruik van grondstoffen de gemeente (meer) moet stimuleren. De meest genoemde antwoorden zijn: groen/bladafval (59%), bouw materiaal (55%) en kleding (43%).

A hand in a suit jacket pointing upwards with the index finger. A large green circle is positioned to the left of the hand. Several dashed lines radiate from the hand, connecting to various small circles and larger ovals scattered across the background, creating a network-like visual.

Inleiding

In opdracht van gemeente Renkum heeft Movementem een onderzoek over de omgevingsvisie uitgevoerd onder de 1.377 leden van Renkum Spreekt. Ook is er een open link verspreid via verschillende communicatiekanalen van de gemeente.

De inwoners hebben de mogelijkheid gehad om de vragenlijst in te vullen tussen 4 februari en 1 maart 2021. Er is 1 keer een reminder verstuurd in het panel, aan iedereen waarvan nog geen ingevulde vragenlijst was ontvangen.

In totaal hebben 597 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld, waarvan 528 via het panel en 69 via de open link.

Met het aantal respondenten (597) kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 3,97% uitspraken worden gedaan over de populatie.

De resultaten van dit onderzoek worden in het voorliggende document beschreven middels diagrammen en tabellen.

Door routes in de vragenlijst en vragen waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn, kan het voorkomen dat het aantal respondenten en/of het aantal antwoorden niet overal gelijk is in deze rapportage. Om deze redenen wordt ter volledigheid bij de resultaten aangegeven hoeveel respondenten ('n') de betreffende vraag hebben beantwoord. Door afrondingsverschillen telt niet alles op tot 100%. Bij sommige vragen konden respondenten meerdere antwoorden geven. Het totale percentage komt dan hoger dan 100% te liggen.

In bijlage 1 van deze rapportage staan de achtergrondgegevens van de respondenten weergegeven. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

In bijlage 2 van deze rapportage wordt nader ingegaan op de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en representativiteit van de resultaten. Deze bijlage is aan het einde van deze rapportage te vinden.

Er is een aantal open vragen gesteld aan de respondenten. Alle open antwoorden worden getoond in 'Bijlagenboek bij Rapportage Omgevingsvisie II'.

Resultaten

In Nederland is een groot woningtekort, zo ook in de gemeente Renkum. Waar ziet u in de gemeente Renkum mogelijkheden om extra woningen toe te voegen?

"Centrum Doorwerth, locatie scholen, locatie oude kleuterschool, bij winkelcentrum, kantoorflat molenallee verbouwen naar appartementen, oude school Renkum" - *Inwoner Doorwerth*

"Cardanuslaan (vaak leegstand kantoorpanden), Mozartlaan, Houtsnipaan 1 (staat al jaren leeg flatgebouw) Doorwerth." - *Inwoner Heveadorp*

"Nergens, het jammere is dat elk lege stukje in Oosterbeek nu volgepropt wordt, zo zonde!." - *Inwoner Oosterbeek*

"Duitse kampweg Wolfheze, voormalige zagerij Willemse Terrein Pro Persona, Wolfheze." - *Inwoner Wolfheze*

"Telefoonweg Bosweg Renkum , Wolfheze, Oosterbeek, Benedendorpseweg akker tegenover concertzaal" - *Inwoner Heelsum*

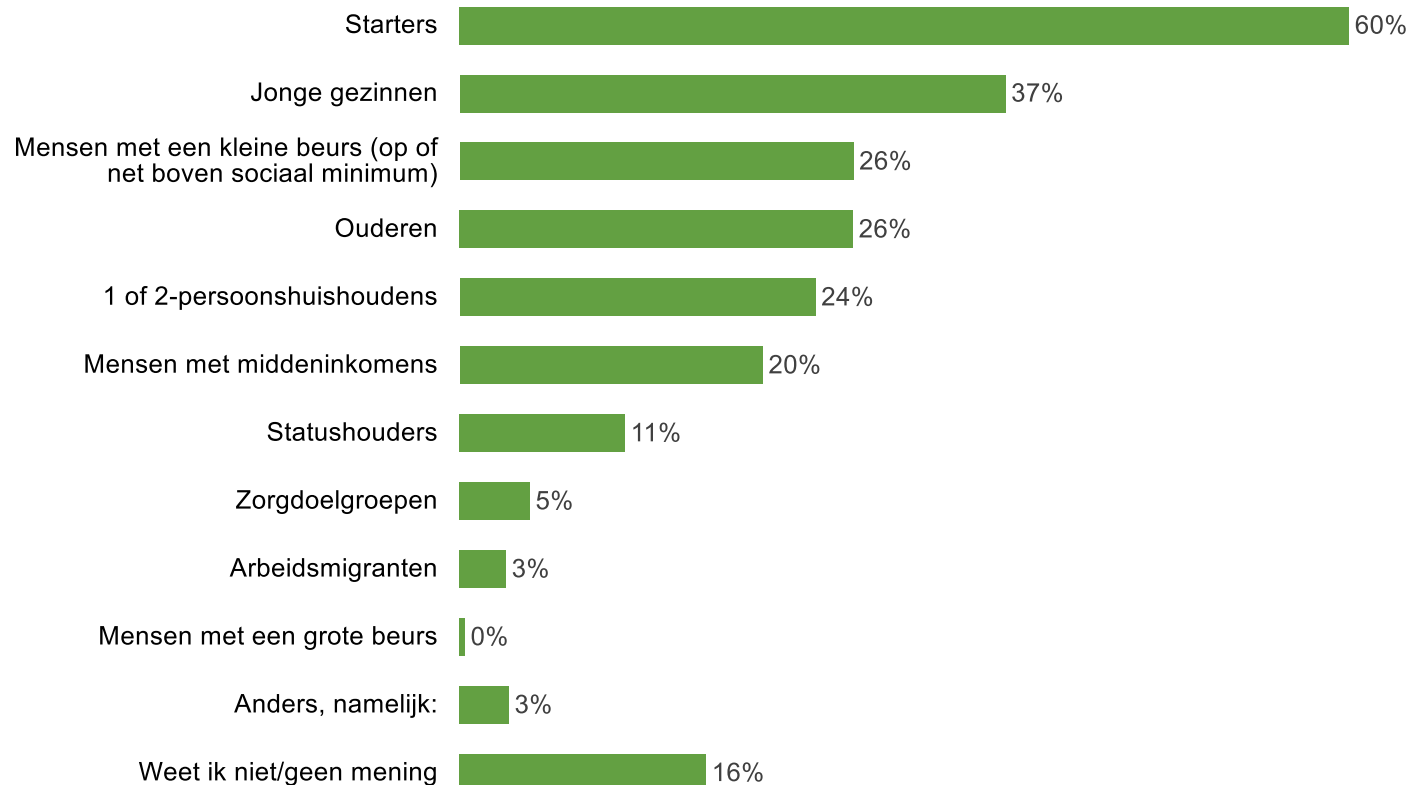
"In Doorwerth tussen Baron van Brakellaan, Utrechtseweg, Kasteelweg en Van der Molenallee; in Renkum tussen Nieuwe Keijenbergseweg, Schaapsdrift en het verlengde van de Hogenkampseweg; in Oosterbeek tussen Nico Bovenweg, Valkenburglaan, Graaf van Rechterenweg en verlengde van Oranjeweg." - *Inwoner Oosterbeek*

"Don Boscoweg Renkum, Het oude klooster Renkum, de Katholieke kerk Renkum, Bart Crumstraat Heelsum, Renkumse Heide tot aan de Bosweg, Industrie terrein Renkum, Witte stad Renkum, Centrum Renkum (veel middenstand zal het toch niet overleven na corona. Zowel aan de oostelijke als aan de westelijke zijde kunnen winkelpanden verdwijnen), Keyenberg Renkum, Schaapsdrift." - *Inwoner Renkum*

Hierboven staan enkele voorbeelden vermeld van de genoemde antwoorden. Alle antwoorden zijn te vinden in het bijlagenboek.

Welke doelgroepen hebben momenteel het meeste behoefte aan woonruimte/woningen? (n=597)

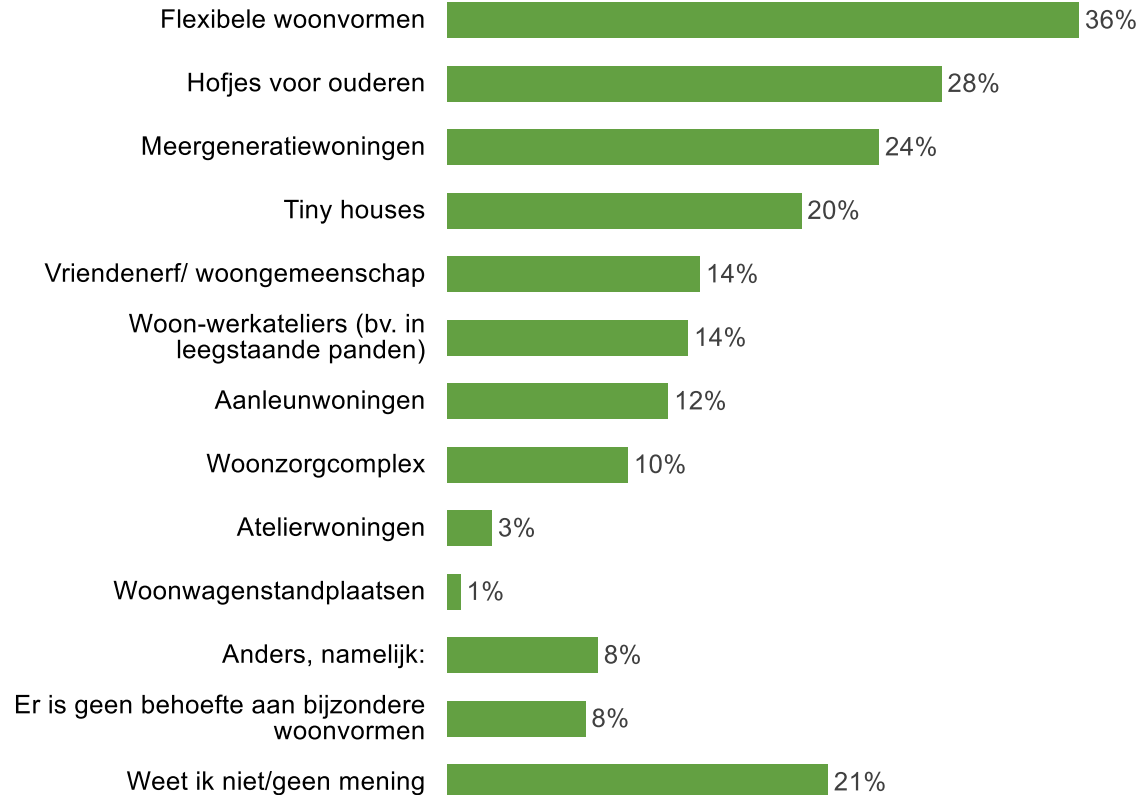
Meer antwoorden mogelijk

Aan de respondenten is gevraagd welke doelgroepen momenteel de meeste behoefte hebben aan woonruimte/woningen. Meer dan de helft (60%) noemt starters en 37% jonge gezinnen. 26% geeft aan dat mensen met een kleine beurs of ouderen het meeste behoefte hebben aan woonruimte/woningen. 16% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord op de bovenstaande vraag.

Aan welk type woonvormen is er volgens u behoefte u in de gemeente Renkum? (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

Respondenten hebben aangegeven aan welk type woonvormen er volgens hen behoefte is in de gemeente Renkum. De drie meest genoemde woonvormen zijn: flexibele woonvormen (36%), hofjes voor ouderen (28%) en meergeneratiewoningen (24%). 21% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord en 8% geeft aan dat er geen behoefte is aan bijzondere woonvormen. 8% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord op de bovenstaande vraag. Zij noemen dat er onder andere behoefte is aan eengezinswoningen, appartementen, sociale huurwoningen en seniorenwoningen.

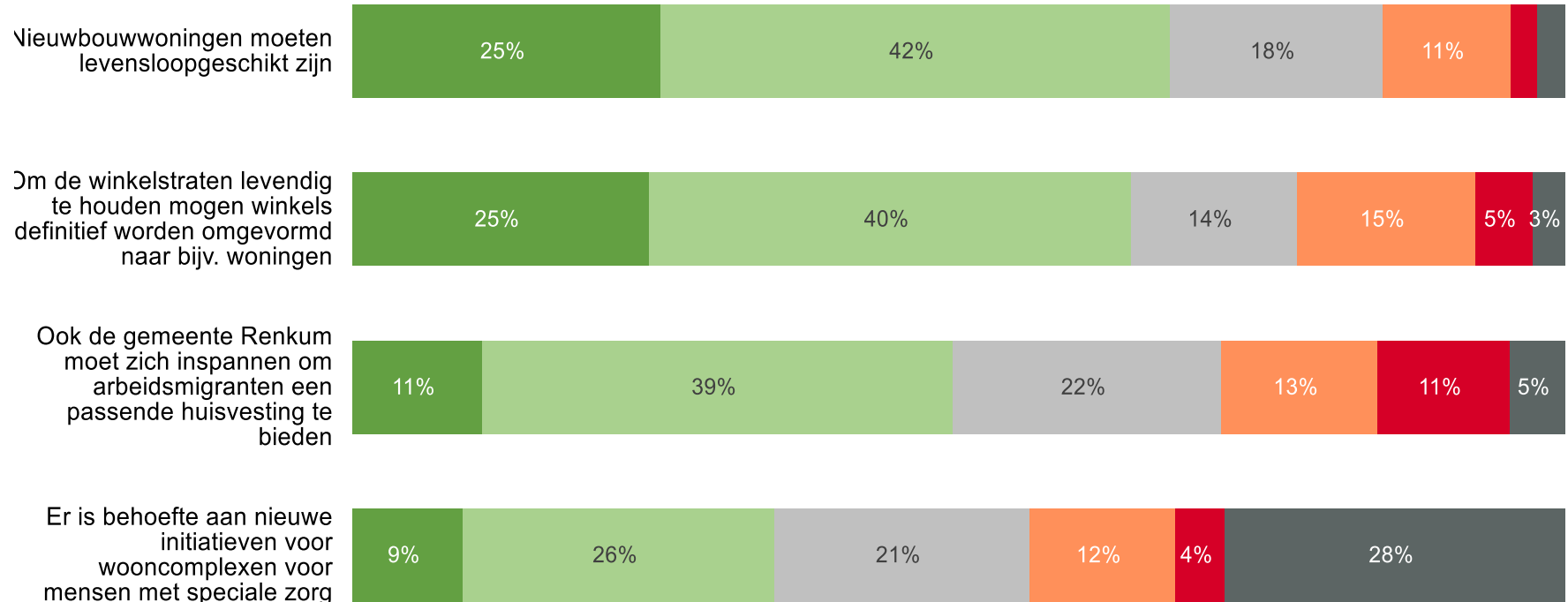
Heeft u ideeën hoe er betaalbaar kan worden gebouwd? (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

81% van de respondenten heeft een of meerdere ideeën over hoe er betaalbaar gebouwd kan worden. 42% benoemt dat er kleinere woningen gebouwd kunnen worden en 29% geeft aan dat er extra woningen gebouwd kunnen worden in bestaande wijken. Een kwart (25%) benoemt dat woningen gesplitst kunnen worden. 22% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen voornamelijk dat bestaande lege (bedrijfs-)panden kunnen worden omgebouwd tot woningen, er geen projectontwikkelaars hoeven worden ingeschakeld en dat de grondprijzen omlaag kunnen. Ook geeft een deel aan dat er betaalbaar gebouwd kan worden door flexibele en/of prefab woningen te bouwen.

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen? (n=597)

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Niet eens/ niet oneens ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet niet/geen mening

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij het eens zijn met de bovenstaande stellingen. Twee derde (67%) is het (helemaal) eens met de stelling dat nieuwbouwwoningen levensloopgeschikt moeten zijn en 65% is het (helemaal) eens met de stelling 'Om de winkelstraten levendig te houden mogen winkels definitief worden omgevormd naar bijvoorbeeld woningen'. 24% is het (helemaal) oneens met de stelling dat de gemeente Renkum zich moet inspannen om arbeidsmigranten een passende huisvesting te bieden.

Heeft u ideeën hoe gemeente Renkum de doorstroming op de woningmarkt kan bevorderen? (n=471)

Doorstroming woningmarkt bevorden	%
Meer seniorenwoningen	26%
Betaalbare starterswoningen	18%
Doorstroming ouderen bevorderen	18%
Meer betaalbare woningen bouwen	11%
Betaalbare huurwoningen	8%
Landelijk beleid	4%
Scheefwonen aanpakken	2%
Leegstand panden tegengaan	1%

38%: Weet ik niet/ geen mening

Respondenten hebben ideeën gegeven hoe de gemeente de doorstroming op de woningmarkt kan bevorderen. Ruim een kwart (26%) geeft als idee meer seniorenwoningen. 18% van de respondenten noemt betaalbare starterswoningen of de doorstroming van ouderen bevorderen als idee.

Gezondheid is een belangrijk thema in de omgevingsvisie. Wat kan de gemeente Renkum volgens u doen om gezond gedrag en bewegen te stimuleren in de gemeente? (n=597)

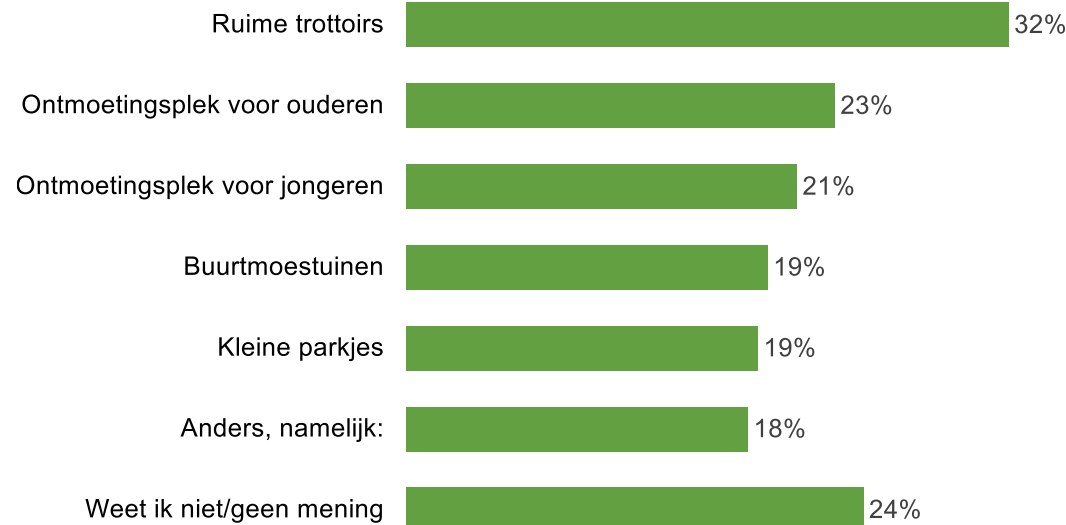
Meer antwoorden mogelijk

Respondenten hebben aangegeven wat de gemeente Renkum volgens hen kan doen om gezond gedrag en bewegen te stimuleren. De meest genoemde antwoorden zijn: spelen op straat fijner en veiliger maken door doorgaande autoroutes door woongebieden te voorkomen (39%), aantrekkelijk groen aanleggen (31%) en zorgen voor goede sportvoorzieningen in alle kernen (26%). 19% heeft 'Anders, namelijk:' geantwoord. Zij noemen onder andere meer groen aanleggen en het beter onderhouden van groen en infrastructuur. Verder noemen zij dat er sporttoestellen kunnen worden geplaatst, dat speeltuinen kunnen worden verbeterd/vernieuwd en dat er meer ontmoetingsplekken kunnen worden gecreëerd.

In mijn wijk is behoefte aan de volgende mogelijkheden voor ontmoeting: (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

Ongeveer een derde van de respondenten (32%) geeft aan dat er in hun wijk behoefte is aan ruime trottoirs. 23% benoemt dat er in hun wijk behoefte is aan een ontmoetingsplek voor ouderen en 21% vindt dat er in hun wijk behoefte is aan een ontmoetingsplek voor jongeren. Ongeveer een kwart (24%) heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord en 18% 'Anders, namelijk:'. Zij benoemen onder andere dat er behoefte is aan meer onderhoud van het groen en trottoirs, meer bankjes, vernieuwing van speeltoestellen, een buurthuis en gezellige horeca. Ook noemt een aantal van hen dat er in hun wijk geen behoefte is aan mogelijkheden voor ontmoeting.

In mijn wijk is behoefte aan de volgende mogelijkheden voor ontmoeting:

Meer antwoorden mogelijk

	Doorwerth (n=88)	Heelsum (n=43)	Heveadorp (n=32)	Oosterbeek (n=220)	Renkum (n=175)	Wolfheze (n=32)
Ruime trottoirs	26%	33%	9%	36%	34%	16%
Ontmoetingsplek voor ouderen	39%	33%	28%	21%	13%	19%
Ontmoetingsplek voor jongeren	27%	19%	22%	18%	22%	22%
Buurtmoestuinen	17%	12%	19%	21%	22%	19%
Kleine parkjes	15%	26%	9%	14%	27%	9%
Anders, namelijk:	22%	16%	25%	15%	17%	34%
Weet ik niet/geen mening	20%	28%	25%	26%	24%	22%

Als er een uitsplitsing wordt gemaakt op woonplaats dan valt het op dat er in de verschillende kernen behoefte is aan andere vormen van ontmoeting. Zo is er in Doorwerth en Heelsum bijvoorbeeld relatief meer behoefte aan een ontmoetingsplek voor ouderen dan in de andere dorpen en is er in Heelsum en Renkum relatief meer behoefte aan kleine parkjes.

Heeft u verdere ideeën om het samenzijn in de buitenruimte te vergroten?

"Een sportpark met buiten (fitness) apparaten aan leggen, eventueel een fitness parcours door de gemeente. Verder moeten wandelgebieden duidelijk worden gepromoot en kunnen er meer specifieke hondenuitlaatgebieden/losloopgebieden worden gecreeërd."

"Gezellige dorpskernen en openbare activiteiten, zoals in de achterhoek de fietstochten met de fiets de boer op. Gezellig, sociaal maar ook informatief en sportief."

"Ik vind het goed zoals het nu is!"

"Mooier maken van de speeltuin en meehelpen/financieren voor activiteiten."

"Bankjes plaatsen om even gezellig te buurten."

"Buitenactiviteiten helpen organiseren."

"Hondenpoep opruimen. Mijn (klein) kinderen mogen niet in de speeltuinen spelen vanwege de honden en kattenpoep-en pies."

"Kleine horeca in parken."

"Voor jongeren ergens uit het zicht en zonder dat ze geluidsoverlast veroorzaken. Voor ouderen beschutte bankjes op plekken waar veel mensen langskomen."

Hierboven staan enkele voorbeelden vermeld van de genoemde antwoorden. Alle antwoorden zijn te vinden in het bijlagenboek.

Wat heeft u als inwoner nodig van uw gemeente om actief bij te dragen om het samenzijn in de buitenruimte te vergroten?

"Aanleggen voor rolstoelen toegankelijke bospaden."

"Betere handhaving van de regels; parkeren, hondenpoep, overhangend groen."

"Een gemeente die meedenkt in mogelijkheden bij het opzetten van een initiatief."

"Informatie en toegankelijk "gemeentehuis" cq duidelijkheid bij welke medewerkers je moet aankloppen."

"Sportverenigingen en sportruimten ondersteunen, niet afstoten. Op de lange termijn zal dit averechts werken."

"Bankjes met prullenbakken die regelmatig geleegd worden."

"De gemeente moet ervoor zorgen dat sportparken en parken hun functie behouden. Dus geen opslagruimtes of woningbouw in een park."

"Geld, coaching, buurtwerkers."

"Niets, alles is aanwezig!"

"Wellicht een lijst met buurtinitiatieven op de gemeentewebsite (maar misschien is die er al wel maar heb ik hem nog niet gevonden)."

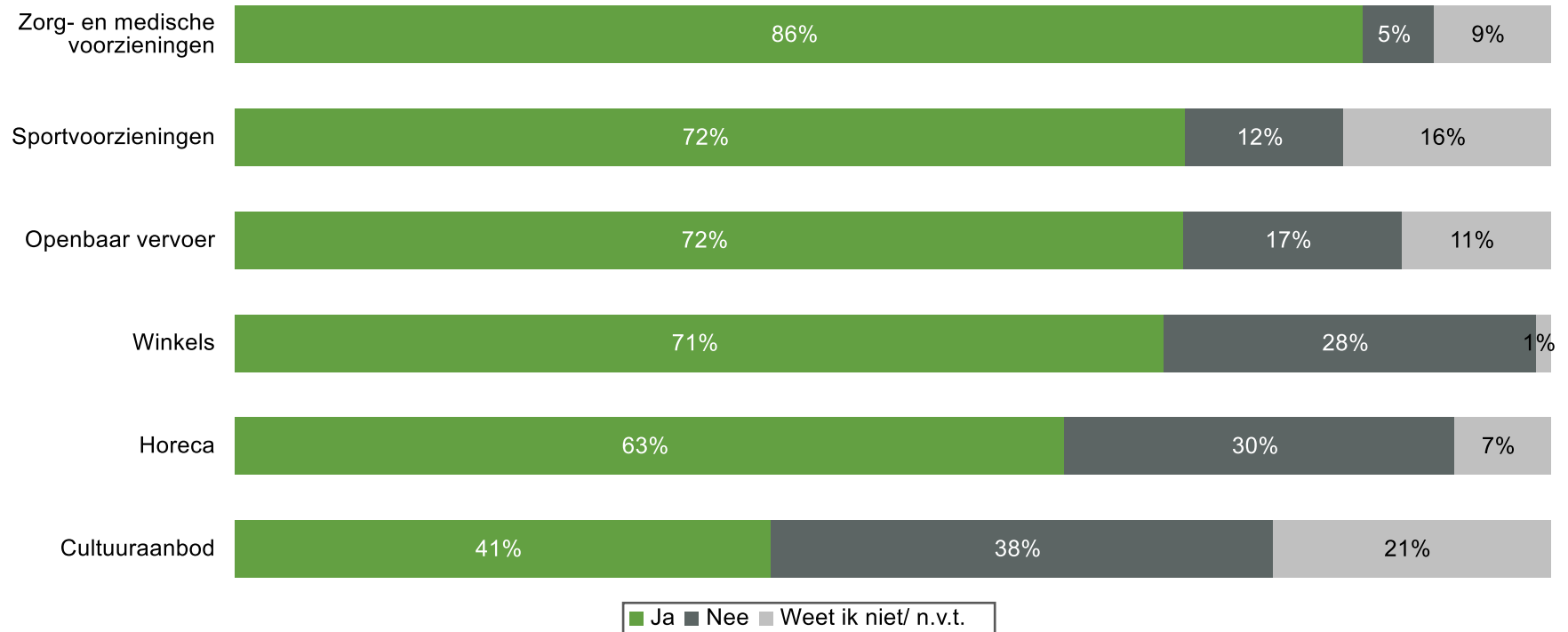
Hierboven staan enkele voorbeelden vermeld van de genoemde antwoorden. Alle antwoorden zijn te vinden in het bijlagenboek.

Hoe kan de gemeente de leefbaarheid in de gemeente Renkum vergroten? (n=435)

Leefbaarheid vergroten door:	%
Meer groenvoorzieningen en -onderhoud	17%
Meer openbare en culturele voorzieningen	17%
Meer winkelveorzieningen	12%
Autoverkeer terugdringen	11%
Meer naar inwoners luisteren/meer bij betrekken	9%
Begaanbaarheid/onderhoud stoepen/straten/trottoirs	6%
Meer openbaar vervoer	5%
Betere veiligheid/meer handhaving	5%
Meer woonvoorzieningen	3%
Overig	20%

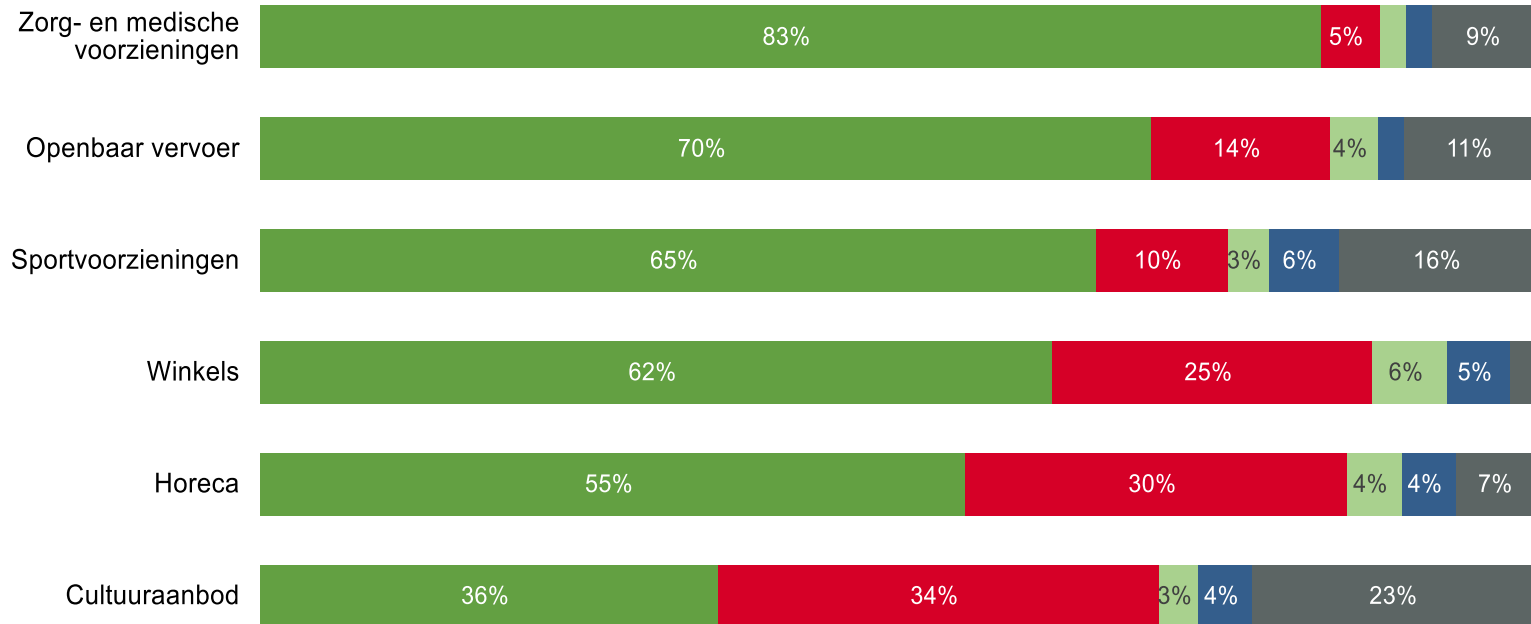
Respondenten hebben aangegeven wat de gemeente Renkum volgens hen kan doen om de leefbaarheid in de gemeente te vergroten. Wat voornamelijk wordt genoemd is meer groenvoorzieningen en –onderhoud (17%) en meer openbare en culturele voorzieningen (17%).

Voldoen de onderstaande voorzieningen in de gemeente Renkum aan uw behoefte? (n=597)

Respondenten hebben ook aangegeven of de bovenstaande voorzieningen in de gemeente Renkum voldoen aan hun behoefte. De ruime meerderheid (86%) van de respondenten benoemt dat de voorzieningen op het gebied van zorg voldoen aan hun behoefte. Ook voor sportvoorzieningen en openbaar vervoer geeft 72% aan dat het voldoet. Het cultuuraanbod voldoet bij 38% van de respondenten die aan hun behoefte.

En voldoen de voorzieningen in uw dorp/wijk aan uw behoefte? (n=597)

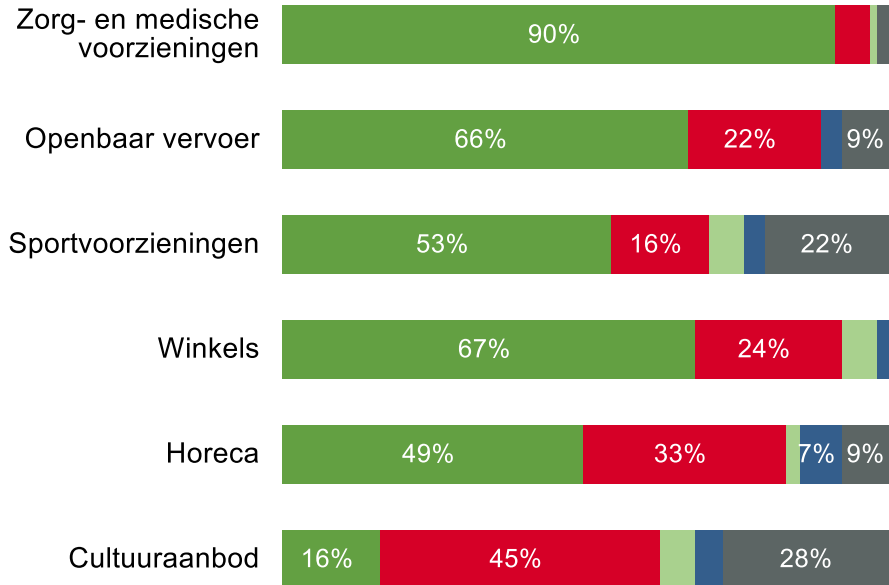

■ Ja ■ Nee ■ Wel in die van mij, niet in die van het gehele dorp ■ Wel in die van het dorp, maar niet in die van mij ■ Weet ik niet/ n.v.t.

Aan de respondenten is gevraagd of de bovenstaande voorzieningen in hun dorp/wijk voldoen aan hun behoefte. Voornamelijk zorg- en medische voorzieningen, openbaar vervoer en sportvoorzieningen voldoen wel aan de behoefte (respectievelijk 83%, 70% en 65%). Cultuuraanbod voldoet het vaakst niet aan de behoefte van respondenten (34%).

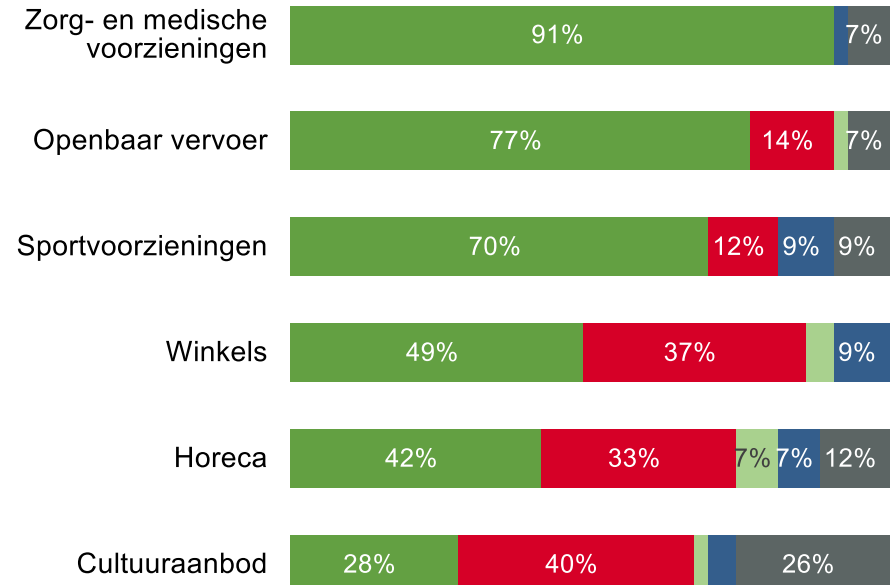
En voldoen de voorzieningen in uw dorp/wijk aan uw behoefte?

Doorwerth (n=88)

■ Weet ik niet/ n.v.t.
■ Wel in die van het dorp, maar niet in die van mij
■ Wel in die van mij, niet in die van het gehele dorp
■ Nee
■ Ja

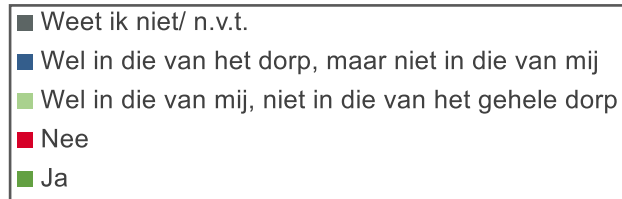
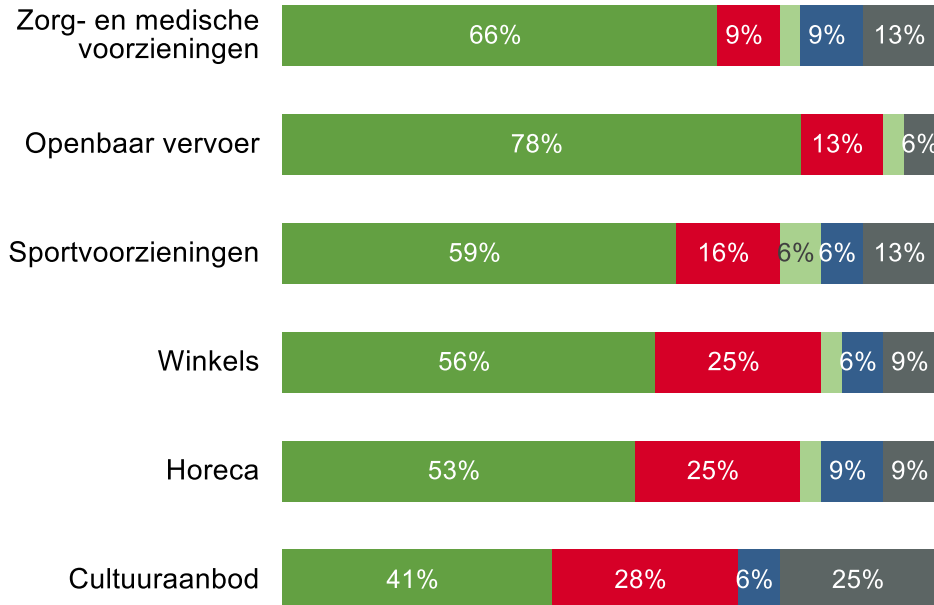
Heelsum (n=43)

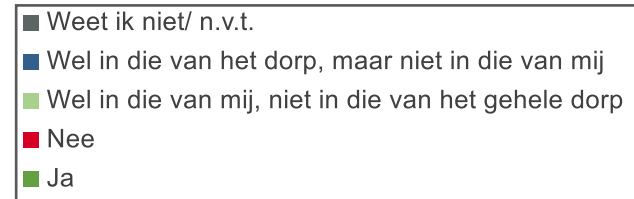
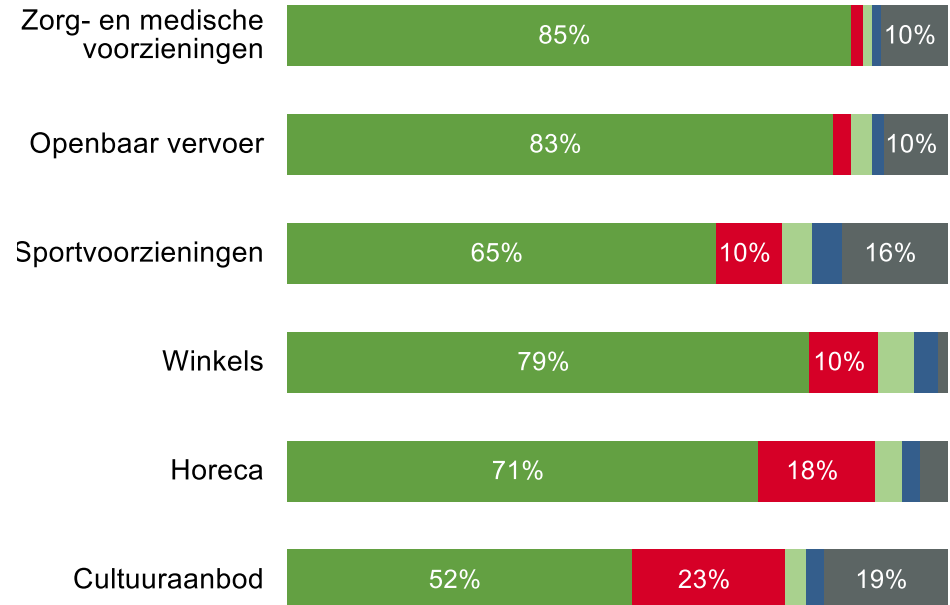
■ Weet ik niet/ n.v.t.
■ Wel in die van het dorp, maar niet in die van mij
■ Wel in die van mij, niet in die van het gehele dorp
■ Nee
■ Ja

En voldoen de voorzieningen in uw dorp/wijk aan uw behoefte?

Heveadorp (n=32)

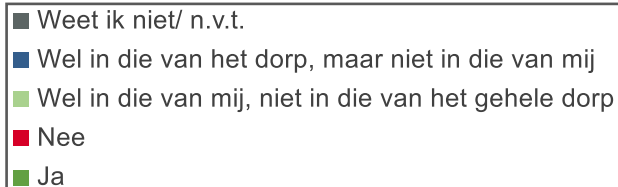
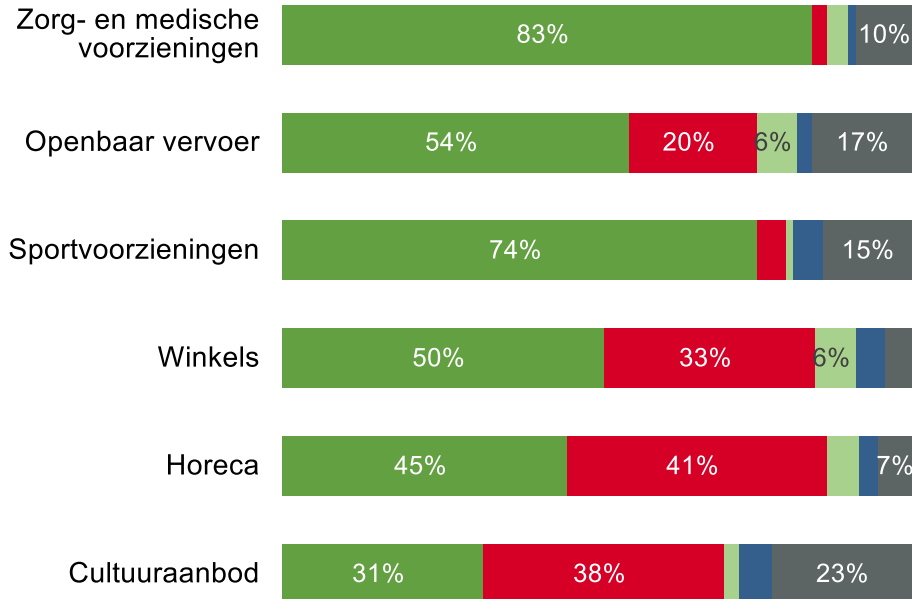

Oosterbeek (n=220)

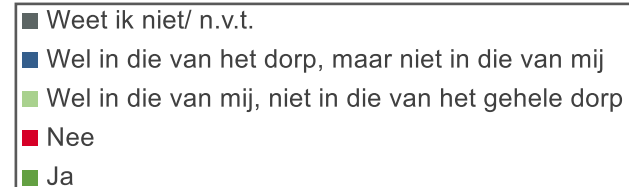
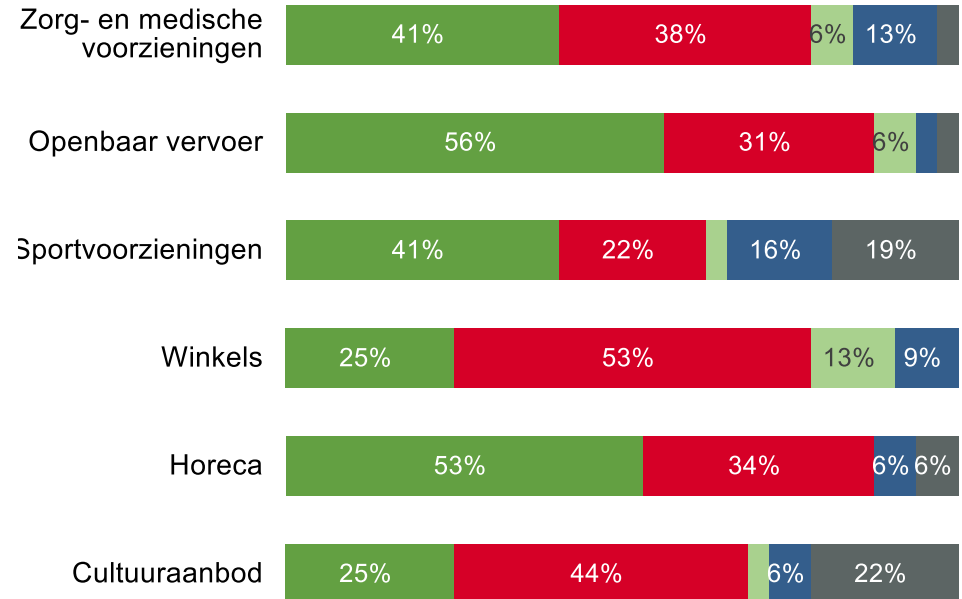

En voldoen de voorzieningen in uw dorp/wijk aan uw behoefte?

Renkum (n=175)

Wolfheze (n=32)

Welke rol kan de gemeente spelen bij het in stand houden van voorzieningen? (n=597)

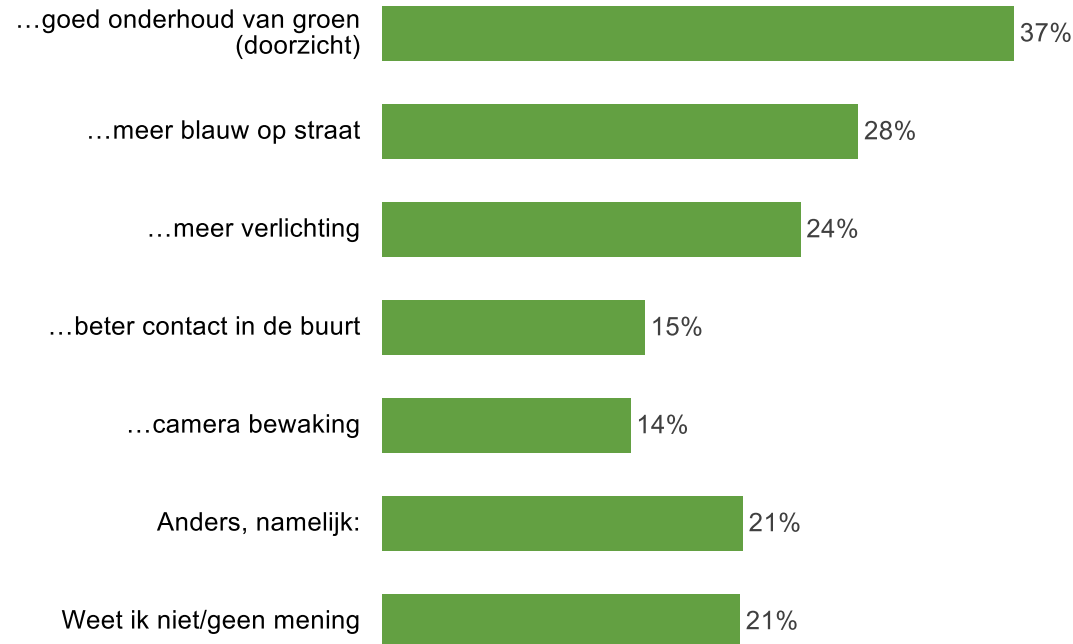
Meer antwoorden mogelijk

Respondenten hebben aangegeven welke rol de gemeente kan spelen bij het in stand houden van voorzieningen. 71% benoemt dat de leegstand buiten het kernwinkelgebied kan worden ingevuld met andere functies en 64% benoemt dat de gemeente kan zorgen dat het ontmoeten, vertoeven, recreëren en de beleefbaarheid een belangrijk onderdeel wordt van het centrum.

Om mij veilig te voelen in mijn omgeving heb ik behoefte aan... (n=597)

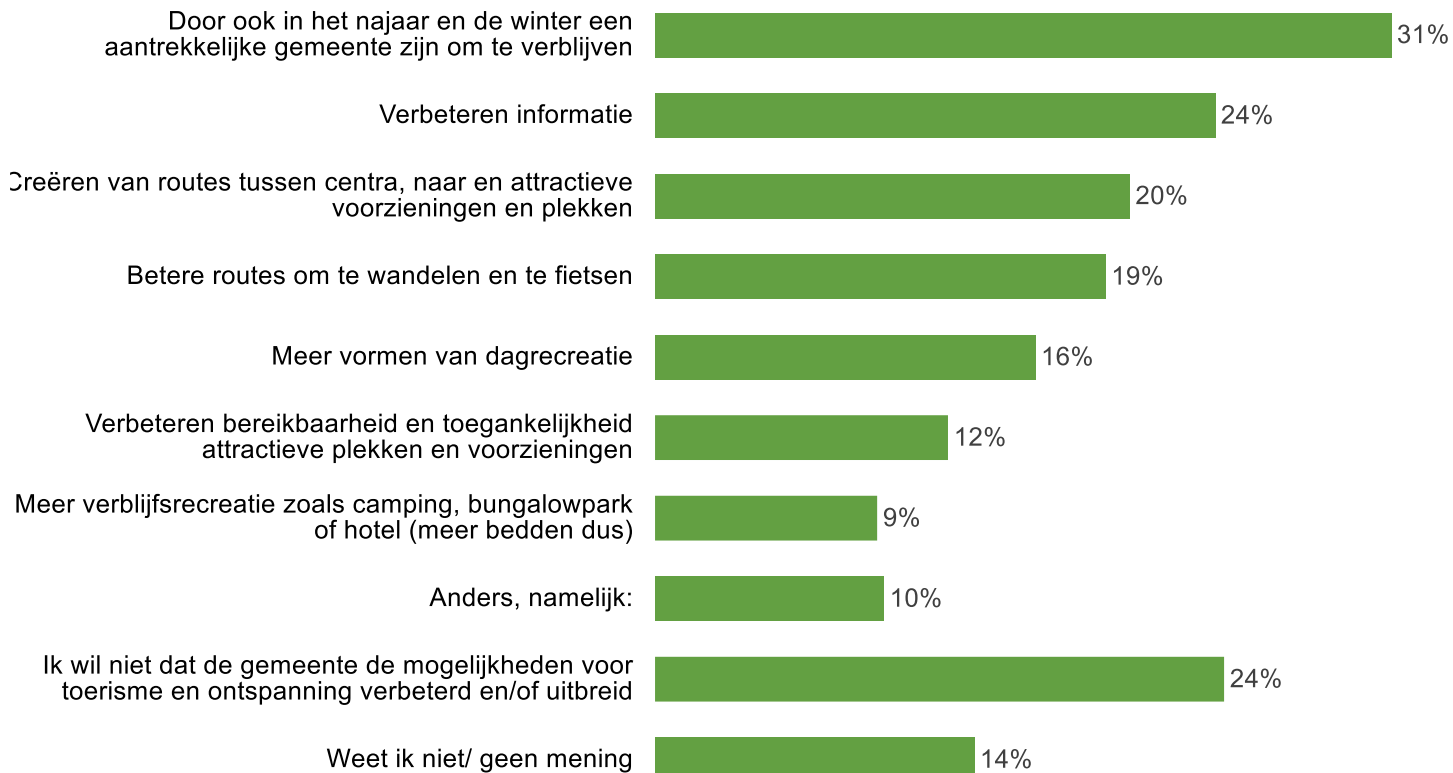
Meer antwoorden mogelijk

Om zich veilig te voelen in hun omgeving hebben respondenten voornamelijk behoefte aan: goed onderhoud van groen (37%), meer blauw op straat (28%) en meer verlichting (24%). 21% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord. Ook heeft 21% 'Anders, namelijk:' beantwoord. Zij noemen voornamelijk dat zij niks nodig hebben omdat zij zich al veilig voelen. Verder benoemen zij dat ze behoefte hebben aan verkeersveiligheid, meer verlichting, handhaving en beter onderhoud van de trottoirs.

Hoe kan gemeente Renkum de mogelijkheden voor toerisme en ontspanning verbeteren en/of uitbreiden? (n=597)

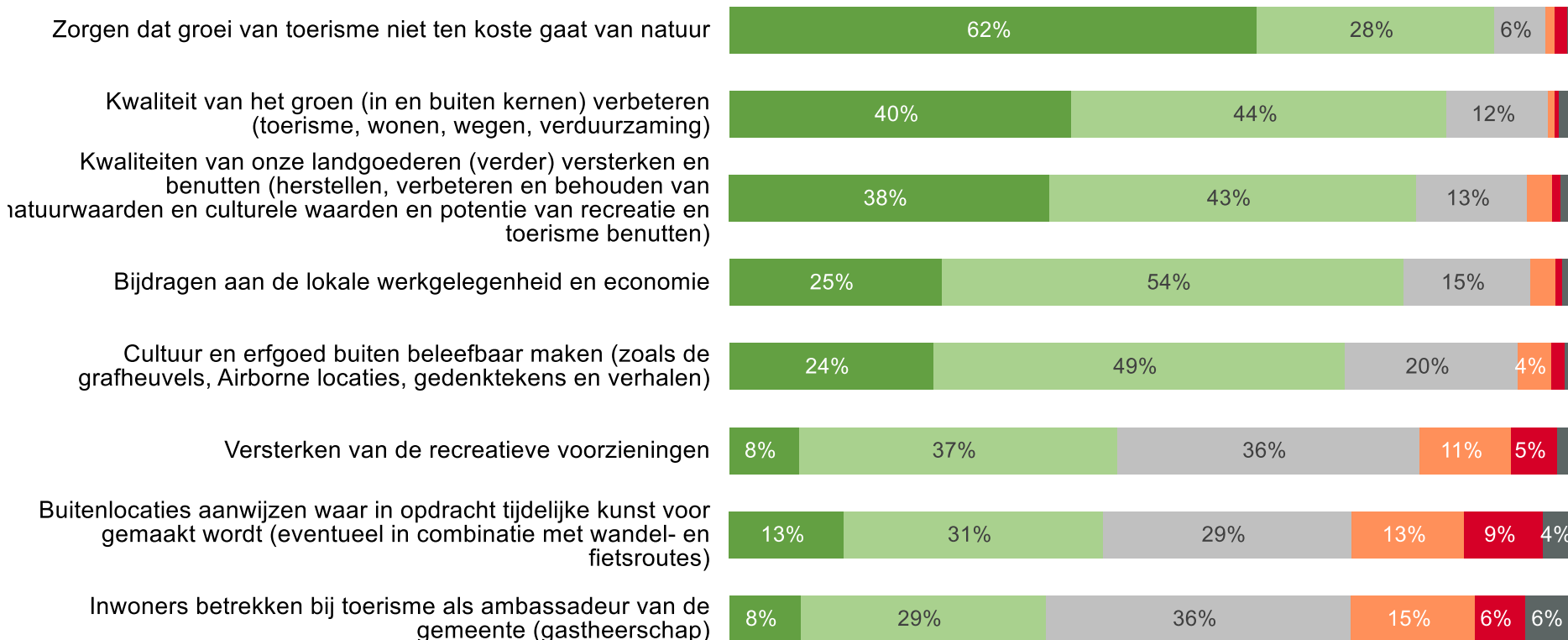
Meer antwoorden mogelijk

Aan de respondenten is gevraagd hoe de gemeente de mogelijkheden voor toerisme en ontspanning kan verbeteren en/of uitbreiden. De meest genoemde antwoorden zijn: door ook in het najaar en de winter een aantrekkelijke gemeente zijn om te verblijven (31%), verbeteren van informatie (24%) en creëren van routes tussen centra (20%). Nagenoeg een kwart (24%) wil niet dat de gemeente de mogelijkheden voor toerisme en ontspanning verbetert en/of uitbreidt.

Gemeente Renkum heeft een aantal doelen gesteld voor de komende jaren. De gemeente wil samen met (lokale) partijen werken aan het behalen van deze doelen.

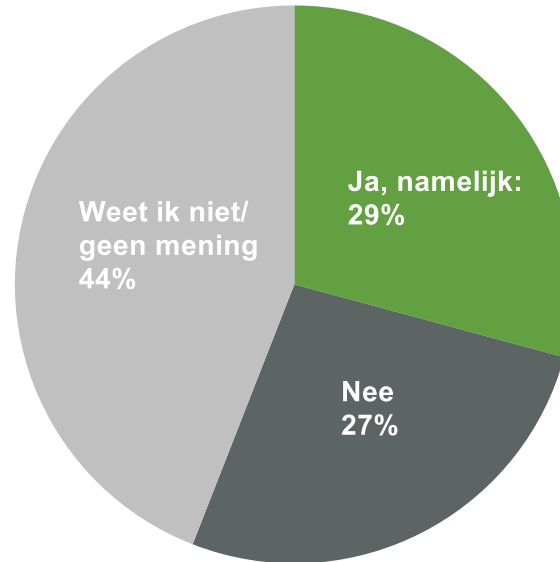
Kunt u aangeven in hoeverre u (het behalen van) de onderstaande doelen belangrijk vindt? (n=597)

■ Heel belangrijk ■ Belangrijk ■ Niet belangrijk, niet onbelangrijk ■ Onbelangrijk ■ Heel onbelangrijk ■ Weet ik niet/ geen mening

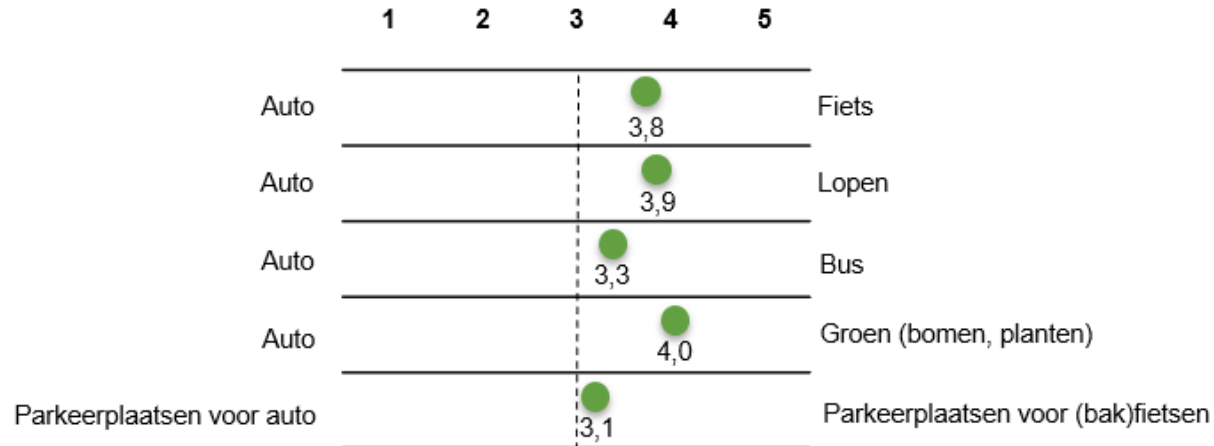
90% van de respondenten vindt het (heel) belangrijk dat de gemeente samen met (lokale) partijen ervoor zorgt dat de groei van toerisme niet ten koste gaan van natuur. Ook vindt 84% het (heel) belangrijk dat de kwaliteit van het groen wordt verbeterd. 22% vindt het (heel) onbelangrijk dat buitenlocaties worden aangewezen waar in opdracht tijdelijk kunst voor gemaakt wordt.

Ziet u in de gemeente Renkum aanvullende kansen voor verbetering en/of uitbreiding van ontspanning en toerisme?
(n=597)

29% ziet in de gemeente Renkum aanvullende kansen voor verbetering en/of uitbreiding van ontspanning en toerisme. Zij noemen onder andere dat meer terrassen/horecagelegenheden, zwembaden en campingplaatsen inrichten. 27% ziet geen aanvullende kansen voor verbetering en/of uitbreiding van ontspanning en toerisme en 44% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

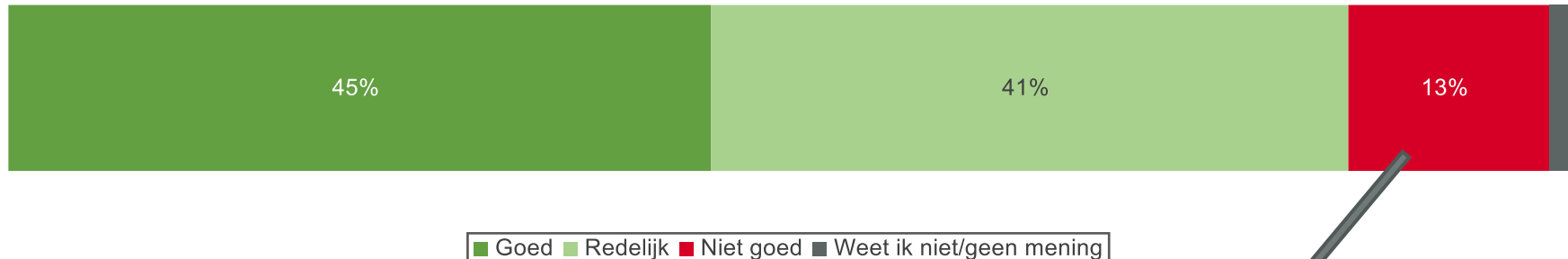
Moet er in de centrumgebieden van de dorpen meer ruimte worden gegeven aan: (n=597)

Accent waarde 1	1	2	3	4	5	Accent waarde 5
Auto	1%	5%	25%	45%	23%	Fiets
Auto	0%	3%	26%	46%	24%	Lopen
Auto	2%	13%	46%	29%	10%	Bus
Auto	1%	4%	24%	42%	30%	Groen (bomen, planten)
Parkeerplaatsen voor auto	5%	18%	45%	21%	11%	Parkeerplaatsen voor (bak)fietsen

Respondenten hebben aangegeven waar meer ruimte aan moet worden gegeven in de centrumgebieden van de dorpen. Zij hebben aangegeven dat er in vergelijking met de auto meer ruimte moet worden gegeven aan de fiets, lopen, de bus en groen. Ook benoemen zij dat er iets meer ruimte moet worden gegeven aan parkeerplaatsen voor (bak)fietsen dan aan parkeerplaatsen voor de auto.

Hoe ervaart u de “oversteekbaarheid van de weg” in de centrumgebieden van de dorpen? (n=597)

Kunt u aangeven welke weg(en) slecht over te steken zijn? (n=597)

Respondenten die de oversteekbaarheid van de weg in de centrumgebieden van de dorpen als niet goed ervaren, hebben aangegeven om welke weg(en) het gaat. Met name de Utrechtseweg en Dorpsstraat worden vaak genoemd.

De oversteekbaarheid van de weg in de centrumgebieden van de dorpen wordt door 45% als goed ervaren. 41% vindt deze redelijk en 13% benoemt dat dit niet goed is.

De gemeente werkt met een tweedeling in wegen. Gebiedsontsluitingswegen zijn de wegen waar het verkeer kan doorstromen. Veelal tussen de kernen en met vrij liggende fietspaden. Er is een landelijke roep om 30 km/uur binnen de bebouwde kom in plaats van de standaard 50 km/u. De achtergrond is dat een lagere snelheid zorgt voor minder dodelijke ongevallen en minder letselongevallen.

Er is op een 30 km/uur weg daarnaast meer ruimte voor bomen en groen waardoor de straat leefbaarder wordt en minder gevoelig voor hitte.

Bent u voorstander van invoering van 30km/u in de gehele bebouwde kom? (n=597)

Twee derde (68%) van de respondenten is een voorstander van het invoeren van 30 km/u in de gehele bebouwde kom. 28% heeft liever dat dit 50 km/u wegen blijven en 4% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Bent u het (on)eens met onderstaande stelling?

'De gemeente moet meer (openbare) laadplekken aanleggen voor elektrische auto's en fietsen' (n=597)

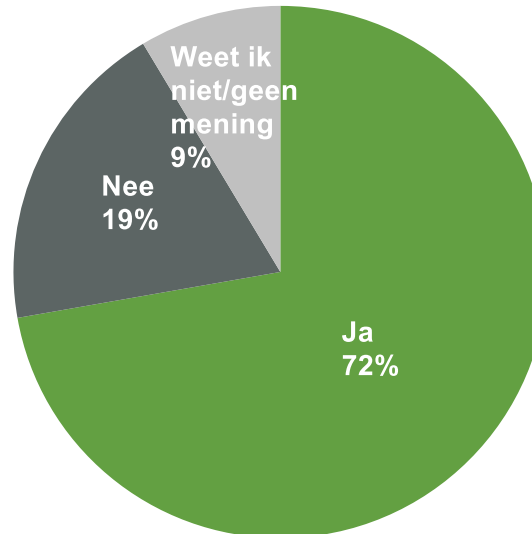

■ Helemaal eens ■ Eens ■ Niet eens, niet oneens ■ Oneens ■ Helemaal oneens ■ Weet ik niet/ geen mening

58% is het (helemaal) eens met de stelling 'De gemeente moet meer (openbare) laadplekken aanleggen voor elektrische auto's en fietsen'. 12% is het hier (helemaal) mee oneens en 23% staat hier neutraal tegenover.

Er lijkt behoefte aan bredere voetpaden en fietspaden. Fietsen en voetpaden worden steeds drukker.

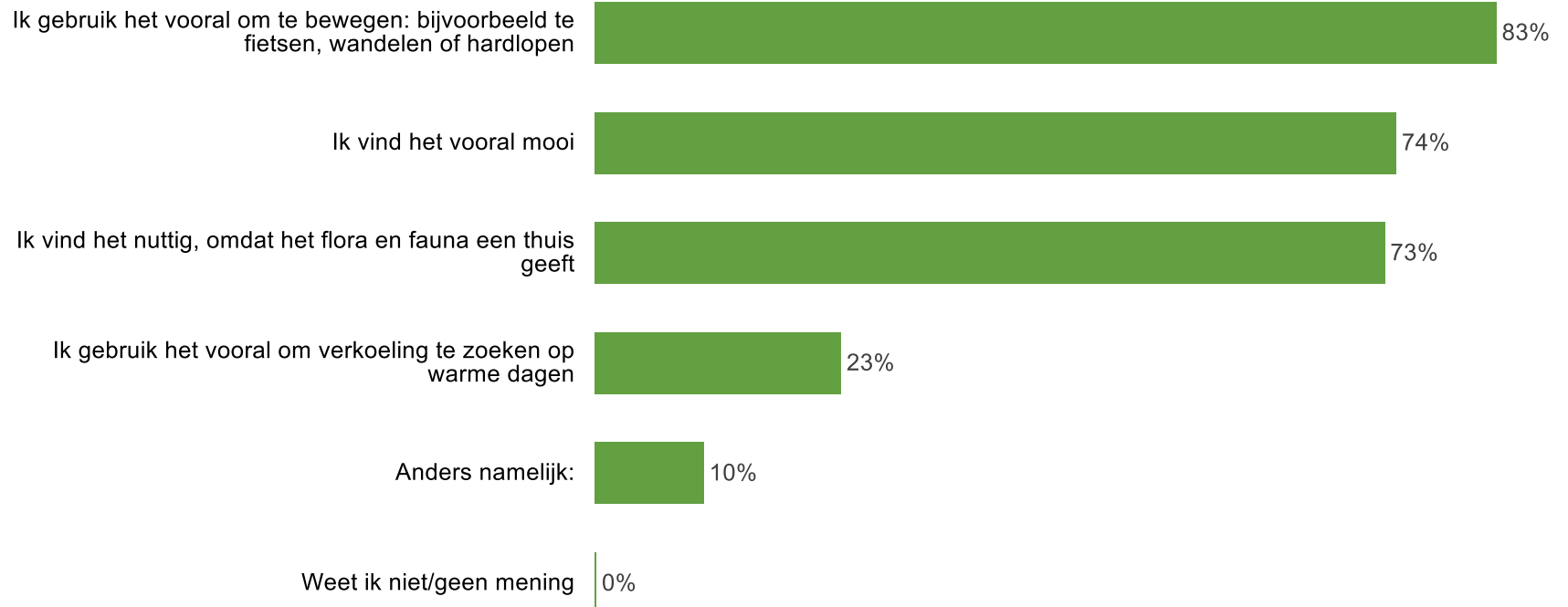
Vindt u dat de gemeente moet uitgaan van bredere fiets- en voetpaden? Ook als dat ten koste gaat van de ruimte voor de auto? (n=597)

Nagenoeg drie kwart van de respondenten (72%) vindt dat de gemeente moet uitgaan van bredere fiets- en voetpaden, ook als dat ten koste gaat van de ruimte voor de auto. 19% vindt dat de gemeente hier niet vanuit moet gaan en 9% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

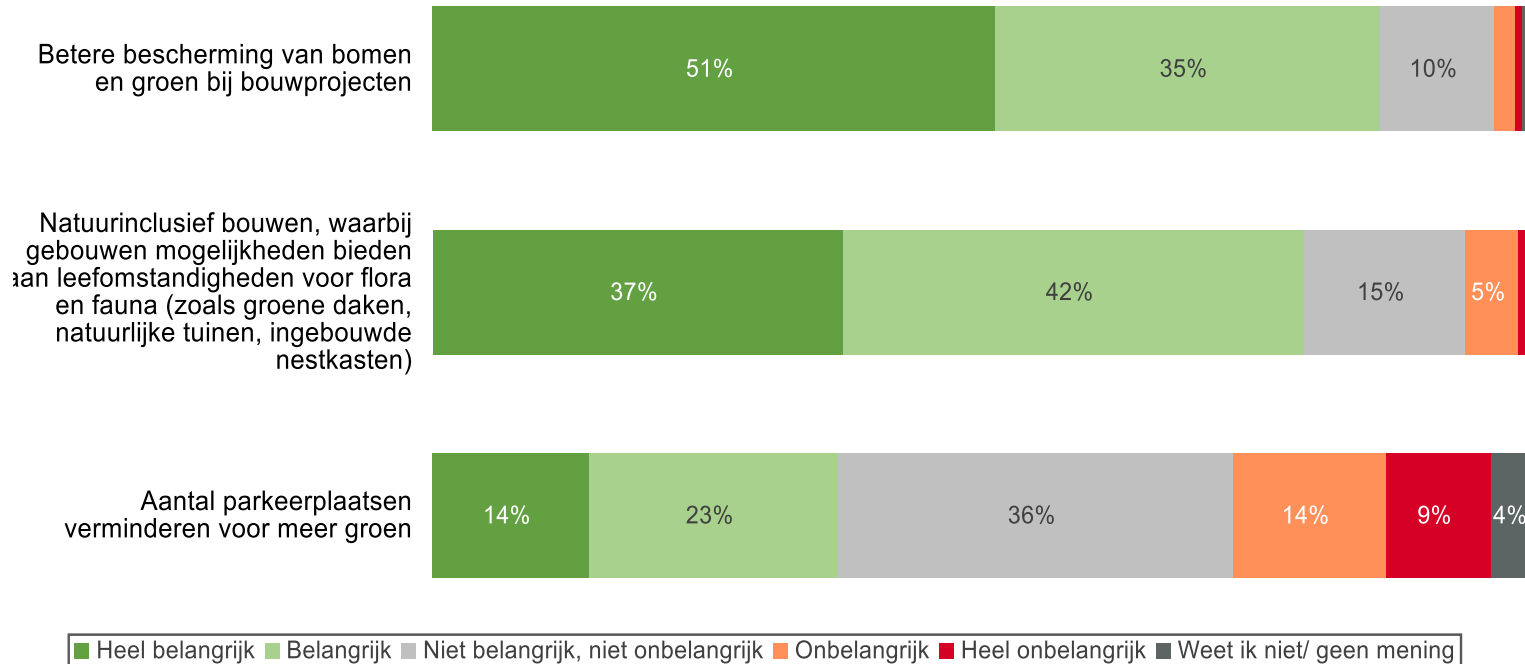
Wat betekent het groen in gemeente Renkum voor u? (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

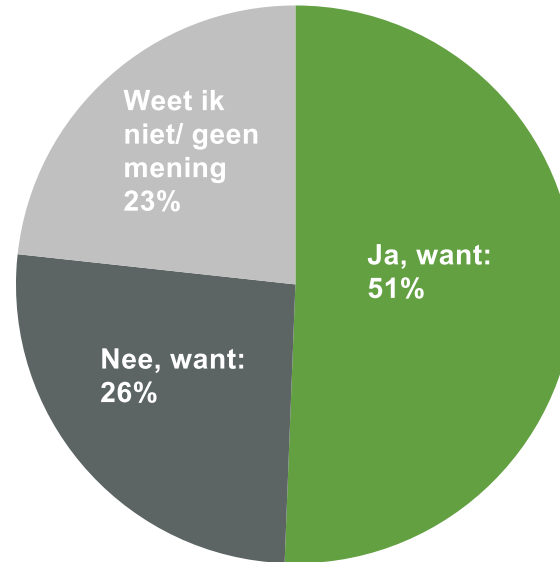
Respondenten hebben aangegeven wat het groen in de gemeente voor hen betekent. 83% gebruikt het groen vooral om te bewegen en 74% vindt het vooral mooi. 73% vindt het groen nuttig omdat het flora en fauna een thuis geeft.

Kunt u aangeven in welke mate u de onderstaande aspecten in relatie tot bouwen en natuur belangrijk vindt? (n=597)

86% vindt het (heel) belangrijk dat bomen en groen beter beschermd worden bij bouwprojecten en 79% vindt het (heel) belangrijk dat er natuur inclusief gebouwen wordt. 23% vindt het (heel) onbelangrijk dat het aantal parkeerplaatsen wordt verminderd zodat er meer groen komt.

Bewoners kunnen ervoor kiezen om zelf openbaar groen te gaan onderhouden. Vindt u deze vorm van burgerparticipatie (inwoners onderhouden zelf of samen met de gemeente) van openbaar groen een goed idee? (n=597)

De helft (51%) van de respondenten vindt het een goed idee dat inwoners zelf of samen met de gemeente het groen onderhouden. Uit de open toelichting blijkt dat dit volgens hun onder andere de saamhorigheid en betrokkenheid (met de buurt) vergroot. Ongeveer een kwart (26%) van de respondenten vindt deze vorm van burgerparticipatie geen goed idee, omdat zij vinden dat dit een taak van de gemeente is en ze verwachten dat hier niets van terecht komt. 23% heeft 'Weet ik niet/ geen mening' geantwoord.

Consumententrends laten zien dat eigenschappen als versheid, ambachtelijkheid en genieten meer en meer worden gewaardeerd en bieden kansen voor streekelijke producten.

Welke mogelijkheden ziet u in de gemeente voor een regionaal voedselsysteem? (n=)

"Afhalen bij de boer, boerderijwinkels, meer info op website gemeente over lokale producten en duurzaamheid."

"Bevorderen informatie dat er al een ommuurde tuin is voor biologische groenten in Renkum en ook een biologische boerderij en een molen met tarweproducten van eigen meel. Dit soort dingen benutten en uitbreiden waar mogelijk."

"Een beetje, dan zouden de supermarkten mee moeten doen, want de meeste mensen gaan voor makkelijk en goedkoop."

"Geef het een plaats op het marktplein en het lokale mkb."

"Gemeenschappelijke fruitbomen, of onder beheer van lokale natuur behoud organisatie die het in de gemeente weer verkoopt (zoals stichting Renkums Beekdal al doet met de fruitbomen op hun terrein. lokaal geproduceerd, lokaal verkocht."

"Meer lokale producten aanbieden op zichtbare en vindbare locaties."

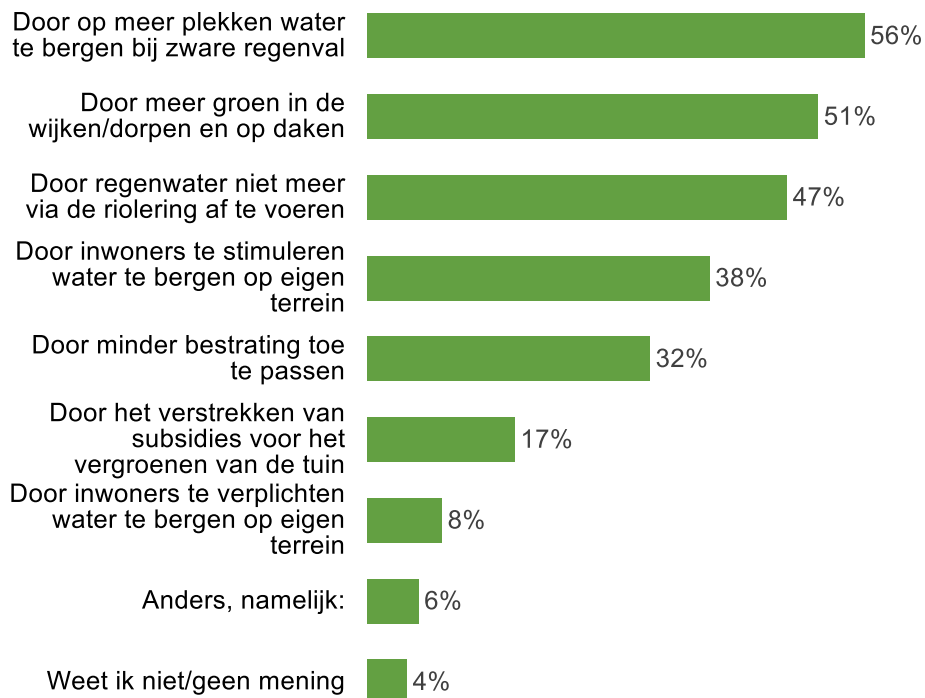
"Veld en Beek is een prachtig voorbeeld in onze gemeente. Een voorbeeld dat doet volgen en dat zou de gemeente mogen stimuleren."

"Winkels waar lokaal geproduceerd voedsel verkocht wordt."

Hierboven staan enkele voorbeelden vermeld van de genoemde antwoorden. Alle antwoorden zijn te vinden in het bijlagenboek.

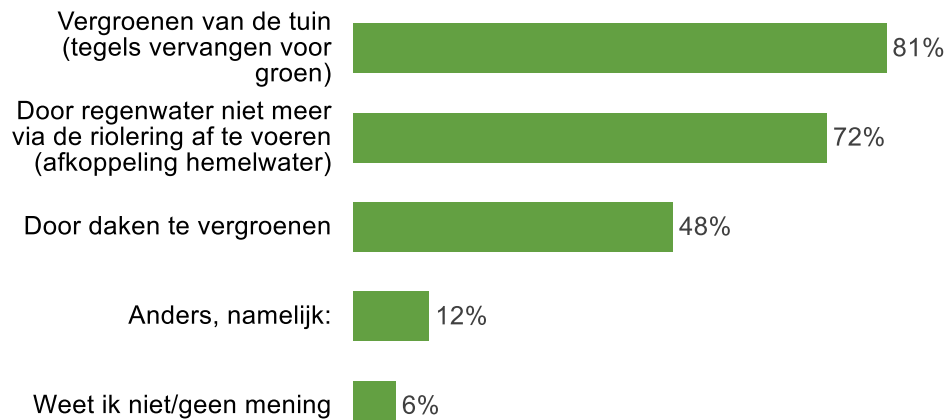
Hoe kan de gemeente Renkum beter inspelen op de gevolgen van klimaatverandering? (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

Hoe kunnen inwoners, instellingen en bedrijven beter inspelen op de gevolgen van klimaatverandering? (n=597)

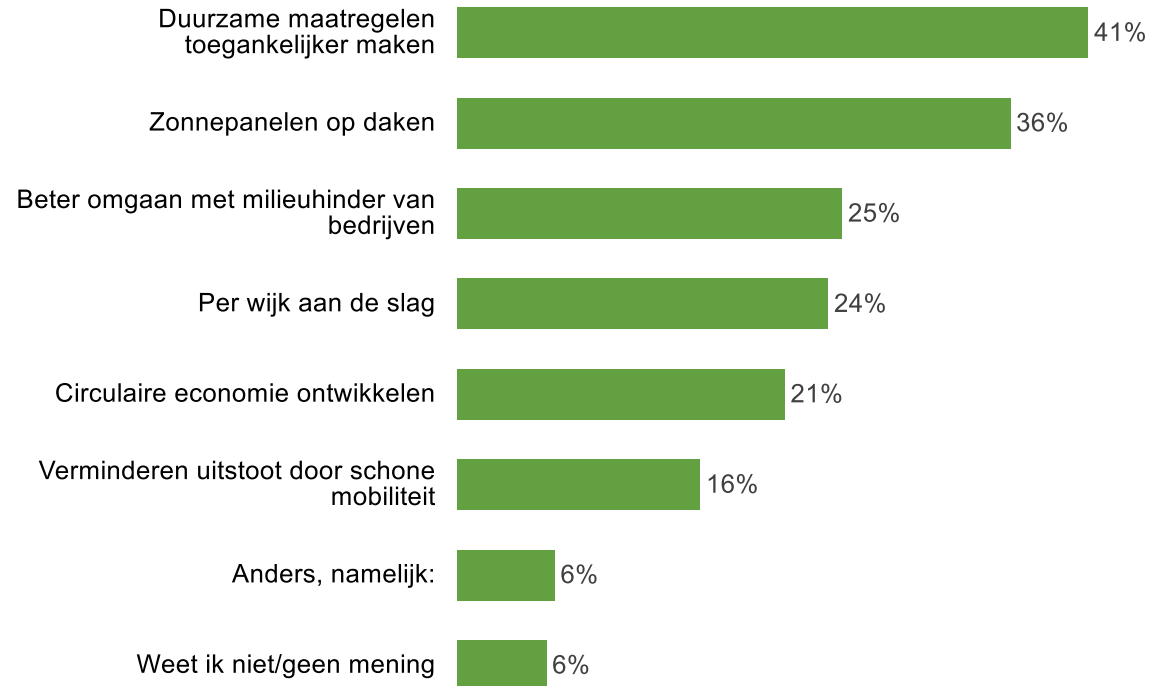
Meer antwoorden mogelijk

Aan de respondenten is gevraagd hoe de gemeente beter kan inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. De meest genoemde antwoorden zijn: door op meer plekken water te bergen bij zware regenval (56%), door meer groen in de wijken/dorpen en op daken (51%) en door regenwater niet meer via de riolering af te voeren (47%). Ook hebben respondenten aangegeven hoe inwoners, instellingen en bedrijven beter kunnen inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij zijn de meest genoemde antwoorden: het vergroenen van tuinen (81%), regenwater niet meer afvoeren via de riolering (72%) en door daken te vergroenen (48%).

Wat vindt u belangrijk als het gaat om het verduurzamen van gemeente Renkum? (n=597)

Meer antwoorden mogelijk

41% vindt het belangrijk dat duurzame maatregelen toegankelijker gemaakt worden. 36% vindt zonnepanelen op daken belangrijk en een kwart (25%) vindt dat er beter omgegaan moet worden met milieuhinder van bedrijven.

Hoe kan deze duurzame elektriciteit het best worden opgewekt in de gemeente Renkum?

Zet de manieren in volgorde van uw voorkeur.

1= meeste voorkeur, 5 = minste voorkeur

	Plaats 1	Plaats 2	Plaats 3	Plaats 4	Plaats 5
Zonnepanelen op daken (van woningen en bedrijven) (n=520)	85%	11%	3%	2%	0%
Enkele grote zonnevelden in het buitengebied (n=323)	12%	22%	26%	26%	14%
Meerdere kleine zonnevelden (n=352)	9%	37%	39%	12%	3%
Dorpsmolens (n=359)	6%	40%	20%	26%	8%
Grote windturbines (n=286)	3%	8%	8%	17%	64%

Weet ik niet/ geen mening: n=77

Top 5

1. Zonnepanelen op daken (van woningen en bedrijven)
2. Meerdere kleine zonnevelden
3. Dorpsmolens
4. Enkele grote zonnevelden in het buitengebied
5. Grote windturbines

Respondenten hebben een aantal manieren van grootschalige duurzame energieopwek op volgorde gezet van de meeste naar de minste voorkeur. De meeste voorkeur van respondenten gaat uit naar: zonnepanelen op daken, meerdere kleine zonnevelden en dorpsmolens.

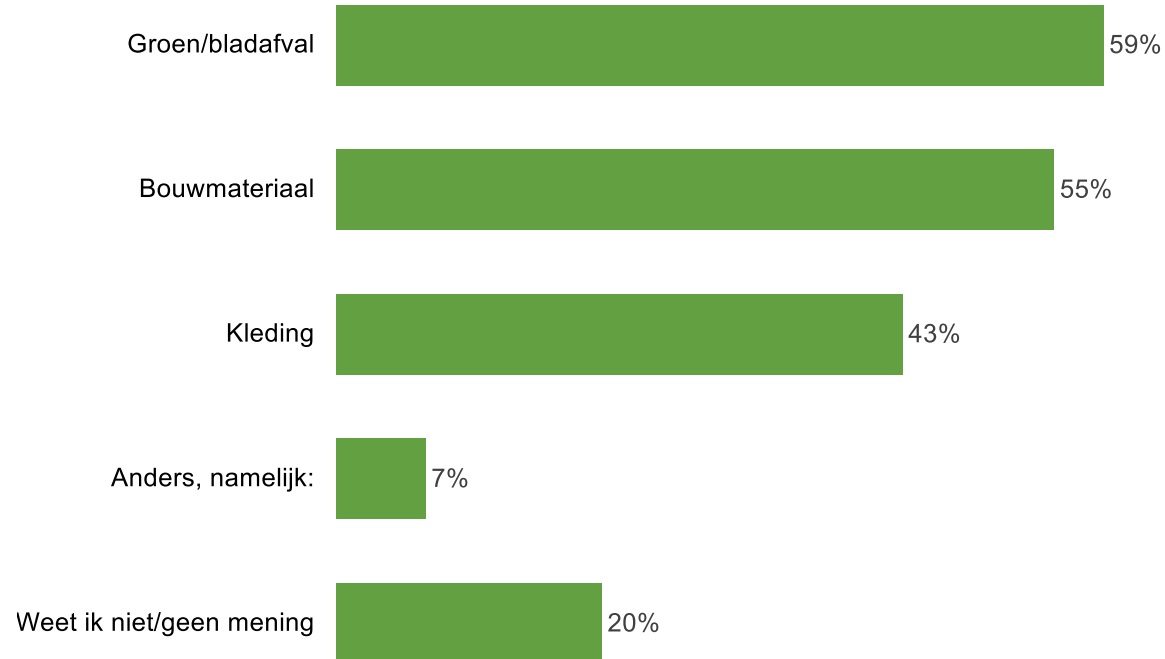
Zijn er nog andere manieren om deze duurzame elektriciteit op te wekken in de gemeente Renkum? (n=5970)

Categorie	%
Waterkracht	23%
Restwarmte	6%
Aardwarmte	5%
Alleen zonne-energie op daken	4%
Kernenergie	3%
Waterstof	3%
Energiebesparing	3%
(Kleinschalige) windenergie	2%
Alleen zonne-energie langs infrastructuur	1%
Opslag (o.a. warmte en koude opslag en opslag van elektriciteit)	1%
Geen wind- en zonne-energie	1%
Warmtepomp	1%
Hoogteverschillen benutten	1%
Overig	6%
Weet ik niet/ geen mening/ nee	51%

Aan de respondenten is gevraagd of zij ook nog andere manieren van duurzame elektriciteit opwekking kunnen noemen die zouden kunnen gelden voor de gemeente Renkum. Ongeveer de helft (51%) kan geen andere manieren bedenken. 23% noemt waterkracht, 6% restwarmte (door bijvoorbeeld Parenco) en 5% aardwarmte.

Welke vormen van hergebruik van grondstoffen (circulariteit) moet de gemeente op lokaal niveau (meer) stimuleren? (n=597)

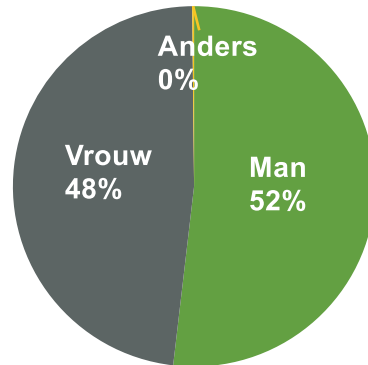
Meer antwoorden mogelijk

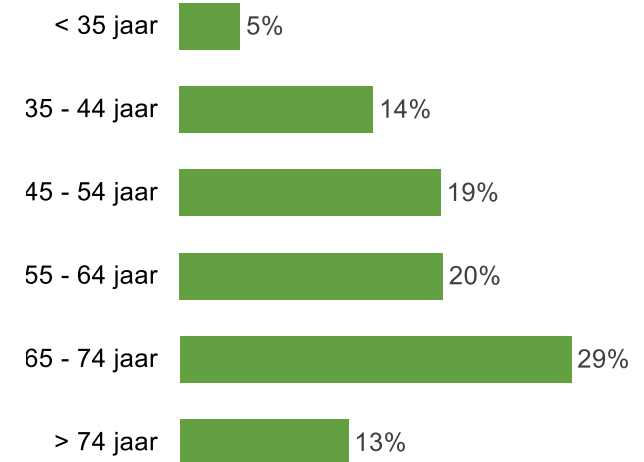
Aan de respondenten is gevraagd welke vormen van hergebruik van grondstoffen de gemeente (meer) moet stimuleren. De meest genoemde antwoorden zijn: groen/bladafval (59%), bouwmateriaal (55%) en kleding (43%).

Bijlagen

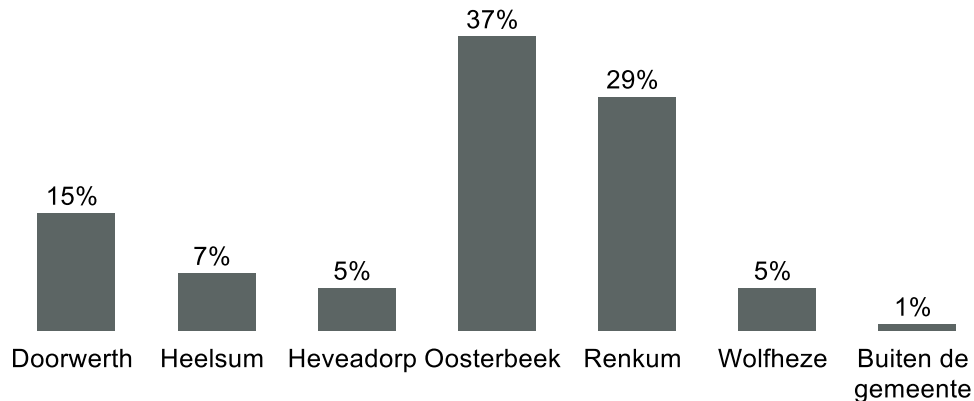
Geslacht (n=596)

Leeftijd (n=595)

Woonplaats (n=595)

Binnen dit panelonderzoek zijn de resultaten gewogen naar kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Op deze en de volgende pagina staan ongewogen resultaten. De rest van de rapportage zal gewogen resultaten bevatten. Meer informatie over de weging staat in bijlage 2 weergegeven.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid, maar de uitkomsten moeten een zo goed mogelijk beeld geven van de populatie. In kwantitatief onderzoek is het gebruikelijk om te spreken van een statistisch betrouwbaar verschil, als de afwijking zo groot is dat deze niet door toeval wordt veroorzaakt. Het betrouwbaarheidsniveau is gedefinieerd als 1 (100%) minus het significantieniveau. Het is gangbaar uit te gaan van een significantieniveau van 5%. Dan is er sprake van een betrouwbaarheidsniveau van 95%. Dat wil zeggen dat, als het onderzoek op dezelfde wijze en op hetzelfde moment zou worden herhaald, de uitkomsten in 95% van de gevallen hetzelfde beeld zouden geven.

De nauwkeurigheid (uitgedrukt in foutmarge) geeft het gebied van waarden aan, waarbinnen de werkelijke waarde in de populatie ligt. Een foutmarge van bijvoorbeeld 5%, betekent dat de werkelijke waarde van de totale populatie 5% hoger of lager kan liggen dan de waarde van de steekproef. Concreet: indien een onderzoeksuitkomst van de steekproef aangeeft dat 50% van de respondenten een rapportcijfer 8 geeft voor een bepaald aspect, dan ligt dit percentage in werkelijkheid maximaal 5% boven of 5% onder deze 50%, ofwel tussen de 45% en 55%. Een foutmarge van 5% is gangbaar en algemeen geaccepteerd bij (statistisch) kwantitatief onderzoek.

Met het omvangrijke aantal respondenten dat heeft deelgenomen (597) kunnen met 95% betrouwbaarheid en 3,97% nauwkeurigheid uitspraken worden gedaan op een algemeen niveau. De hoge betrouwbaarheid en nauwkeurigheid maken de data geschikt voor verdere analyses.

Weging

Binnen dit panelonderzoek zijn de resultaten gewogen naar kern. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen. Dit is een gangbare werkwijze in statistisch kwantitatief onderzoek. Personen in ondervertegenwoordigde groepen krijgen een gewicht groter dan 1 en tellen relatief zwaarder mee in het totaalresultaat, personen in groepen met een oververtegenwoordiging krijgen een gewicht kleiner dan 1.

Vanwege de ondervertegenwoordiging van respondenten uit Heelsum, krijgt een respondent uit deze groep bijvoorbeeld weegfactor 1,55 en een respondent uit Oosterbeek (die oververtegenwoordigd is) weegfactor 0,95. Weegfactoren mogen niet te groot zijn (een groep in een steekproef met een aandeel van bijvoorbeeld 5%, kan niet worden 'opgeblazen' tot 50%). Doorgaans wordt een maximale weegfactor van 3 en een minimale weegfactor van 0,5 gehanteerd.

Door de weging zijn de resultaten representatief over kern.